

Roczne sprawozdanie
z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Organizatora Rodzinnej
Pieczy Zastępczej
Warsztatów Terapii Zajęciowej
Środowiskowych Domów Samopomocy
Powiatowego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
w Powiecie Warszawskim Zachodnim
za 2020 rok

Ożarów Mazowiecki, marzec 2021 rok

Spis treści:

Wstęp	3
I. PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE WARSZAWSKIM ZACHODNIM	5
1. Pomoc rodzinie i dzieciom pozbawionym opieki	
2. Działania podejmowane na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych	
3. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i dla istniejących rodzin zastępczych	
4. Warsztaty umiejętności wychowawczych „Szkola dla rodziców i wychowawców”	
5. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej na 2021 rok	
6. Poradnictwo rodzinne	
7. Świadczenia dla rodzin zastępczych	
8. Porozumienia	
9. Usamodzielnienia wychowanków	
10. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz alimentacja na jego rzecz	
11. Placówki wsparcia dziennego	
II. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO NA LATA 2014-2020	44
III. POMOC SPOŁECZNA	47
1. Zadania związane z prowadzeniem i kierowaniem do domów pomocy społecznej	
2. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
3. Mieszkanie chronione	
4. Pomoc cudzoziemcom	
5. Pomoc repatriantom	
IV. ZADANIA WNIKAJĄCE Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	62
1. Dofinansowania ze środków PFRON	
2. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
V. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”	73
VI. „PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III” OBSZAR D - LIKWIDACJA BARIER TRANSPORTOWYCH	75
VII. PROGRAM REALIZOWANY DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W OKRESIE PANDEMII KORONAWIRUSA	76
VIII. POZYSKANE ŚRODKI FINANSOWE	77
IX. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	80
X. DZIAŁANIA DODATKOWE	80
XI. PODZIĘKOWANIA ZA WSPÓŁPRACĘ	81

WSTĘP

Na podstawie art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020, poz. 1876 z późn. zm.) dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim składa Radzie Powiatu corocznie sprawozdanie z działalności Centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Na podstawie artykułu 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 z późn. zm.), Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej przedstawia Staroście i Radzie Powiatu w Powiecie Warszawskim Zachodnim corocznie sprawozdanie z efektów pracy.

Na podstawie artykułu 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim składa Zarządowi Powiatu Warszawskiego Zachodniego corocznie sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim zostało utworzone na mocy Uchwały Nr IV/21/99 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 22 stycznia 1999 roku. Realizuje zadania pomocy społecznej wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2020, poz. 1876 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2020, poz. 426 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2020, poz. 218 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2020, poz. 685 ze zm.),
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2019, poz. 2407).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie to samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa, bezpośrednio podporządkowana Zarządowi Powiatu.

W 2020 roku w PCPR zatrudnionych było **30 pracowników** (stan na 31.12.2020r.)

Do podstawowych obowiązków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należy realizacja zadań powiatu z zakresu:

- opracowywania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- opracowywania Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej,
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa,
- organizowania opieki w rodzinach zastępczych, udzielania pomocy finansowej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,

- zapewnienia opieki i wychowania dzieciom i młodzieży całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej,
- pokrywania kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych,
- udzielania wsparcia pomocnego w usamodzielnieniu się osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- integracji środowiskowej dla osób mających trudności w przystosowaniu się do życia,
- pomocy osobom posiadającym status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- prowadzenia mieszkań chronionych oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży,
- prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej,
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- terminowej i rzetelnej realizacji sprawozdawczości,
- sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej,
- kierowania wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami,
- opracowywania i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- opracowywania planów zadań i przekazywanie informacji z prowadzonej działalności na potrzeby samorządu województwa,
- dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystyki osób niepełnosprawnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i technicznych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- realizacji uchwał podjętych przez Radę Powiatu, Zarząd Powiatu w sprawach związanych z działalnością Centrum,
- współpracy z organizacjami rządowymi i pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami,
- podejmowania doraźnych działań wynikających z aktualnych potrzeb mieszkańców, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- zapewnienia mieszkańcom powiatu bieżących informacji dotyczących działalności Centrum, praw i przywilejów należnych osobom objętym jego działalnością.

I. Piecza zastępcza w Powiecie Warszawskim Zachodnim

1. Pomoc rodzinie i dzieciom pozbawionym opieki

W systemie pieczy zastępczej wyróżnia się pieczę zastępczą instytucjonalną i rodzinną.

Rodzinna piecza zastępcza jest realizowana w dwóch formach, tj.:

- Rodzina zastępcza;
- Rodzinny dom dziecka.

Wyróżnia się trzy typy rodzin zastępczych:

- **Rodzina zastępcza spokrewniona** – tworzona jest przez wstępnych lub rodzeństwo dziecka, przysługują jej świadczenia finansowe na utrzymanie dziecka;
- **Rodzina zastępcza niezawodowa** – tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, przysługują jej świadczenia pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka, w rodzinie zastępczej niezawodowej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa);
- **Rodzina zastępcza zawodowa** – tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, oprócz świadczenia pieniężnego na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka otrzymuje także wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w rodzinie tej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa). Rodzina zastępcza zawodowa może działać również jako:
 - **rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby, w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie;
 - **rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna** – umieszcza się w niej w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie art. 6 pkt 9 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 966 z późn. zm.) oraz małoletnie matki z dziećmi.

Obok rodziny zastępczej drugą formą rodzinnej pieczy zastępczej jest **rodzinny dom dziecka**. Tworzą go małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim. W tym samym czasie może w nim przebywać nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

Pieczka zastępcza instytucjonalna realizowana jest w ramach placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych. Ze względu na specyfikę, wyróżnia się następujące rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- typu socjalizacyjnego;
- typu interwencyjnego;
- typu specjalistyczno-terapeutycznego;
- typu rodzinnego.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w tych rodzinach w latach 2018-2020 (narastająco)

Lp.	Rodziny zastępcze	2018r.	2019r.	2020r.
1.	Liczba rodzin zastępczych	127	129	122
2.	Liczba dzieci przebywających w rodzinie zastępczej	201	195	176

Źródło: opracowanie własne

Powyższa tabela obrazuje niewielki spadek liczby rodzin zastępczych oraz niewielki spadek liczby dzieci przebywających w już istniejących rodzinach zastępczych w PWZ na przestrzeni ostatnich trzech lat.

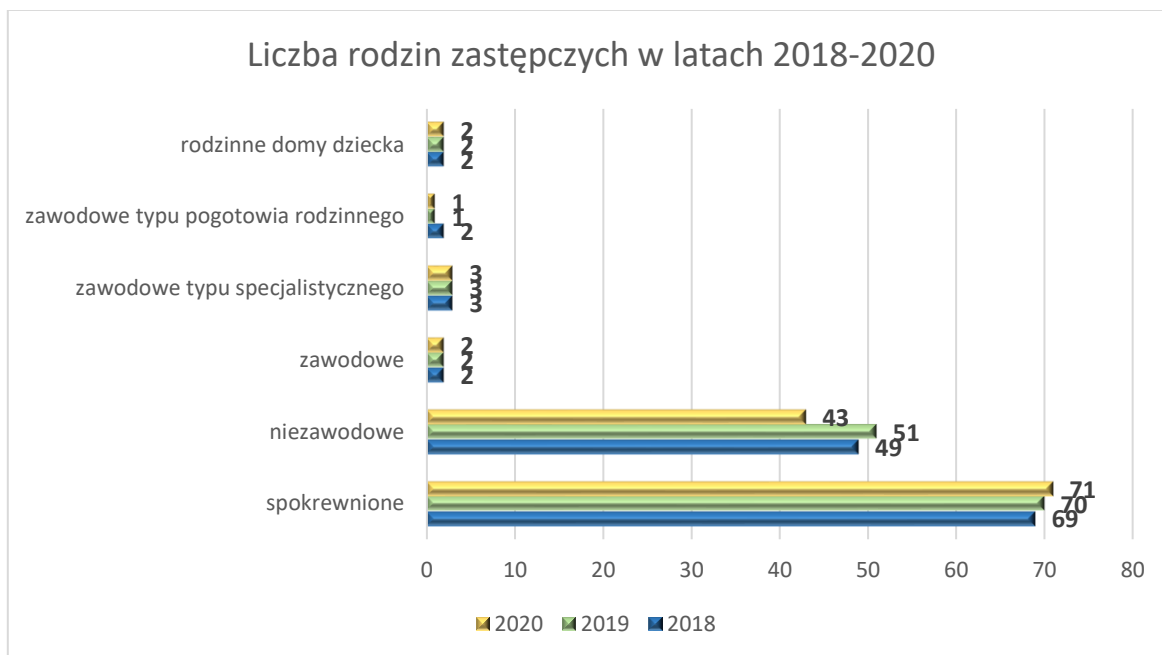
Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych w latach 2018-2020 (narastająco)

Lp.	Rodziny zastępcze	2018r.	2019r.	2020r
1.	Spokrewnione	69	70	71
2.	Niezawodowe	49	51	43
3.	Zawodowe	2	2	2
4.	Zawodowe typu specjalistycznego	3	3	3
5.	Zawodowe typu pogotowia rodzinnego	2	1	1
6.	Rodzinne domy dziecka	2	2	2

Źródło: opracowanie własne

Graficzny sposób przedstawienia danych z tabeli 2 obrazuje wykres 1:

Wykres 1. Liczba rodzin zastępczych w latach 2018-2020 (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Z wykresu wynika, że najwięcej rodzin na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest rodzin spokrewnionych, przy czym z roku na rok obserwuje się minimalny wzrost rodzin zastępczych tego typu. Zauważalny jest także spadek liczby rodzin niezawodowych. Stan rodzinnych domów dziecka w dalszym ciągu jest taki sam. Liczba rodzin zastępczych zawodowych typu pogotowia rodzinnego w 2020 r. utrzymuje się na tym samym poziomie w stosunku do lat poprzednich.

W 2018 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowało **127** rodzin zastępczych w których przebywało 201 dzieci;

- w 69 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 84 dzieci;
- w 49 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 70 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych **zawodowych** wychowywało się 13 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 5 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych zawodowych typu **pogotowia rodzinnego** wychowywała się 8 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 21 dzieci.

W 2019 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowały **129** rodziny zastępcze w których przebywało 195 dzieci;

- w 70 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 84 dzieci;
- w 51 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 70 dzieci;

- w 2 rodzinach zastępczych **zawodowych** wychowywało się 8 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 4 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej typu **pogotowie rodzinne** wychowywało się 6 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 23 dzieci.

W 2020 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowało **122** rodzin zastępczych w których przebywało 176 dzieci;

- w 71 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 84 dzieci;
- w 43 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 58 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych **zawodowych** wychowywało się 5 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 4 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej typu **pogotowia rodzinnego** wychowywała się 5 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 20 dzieci.

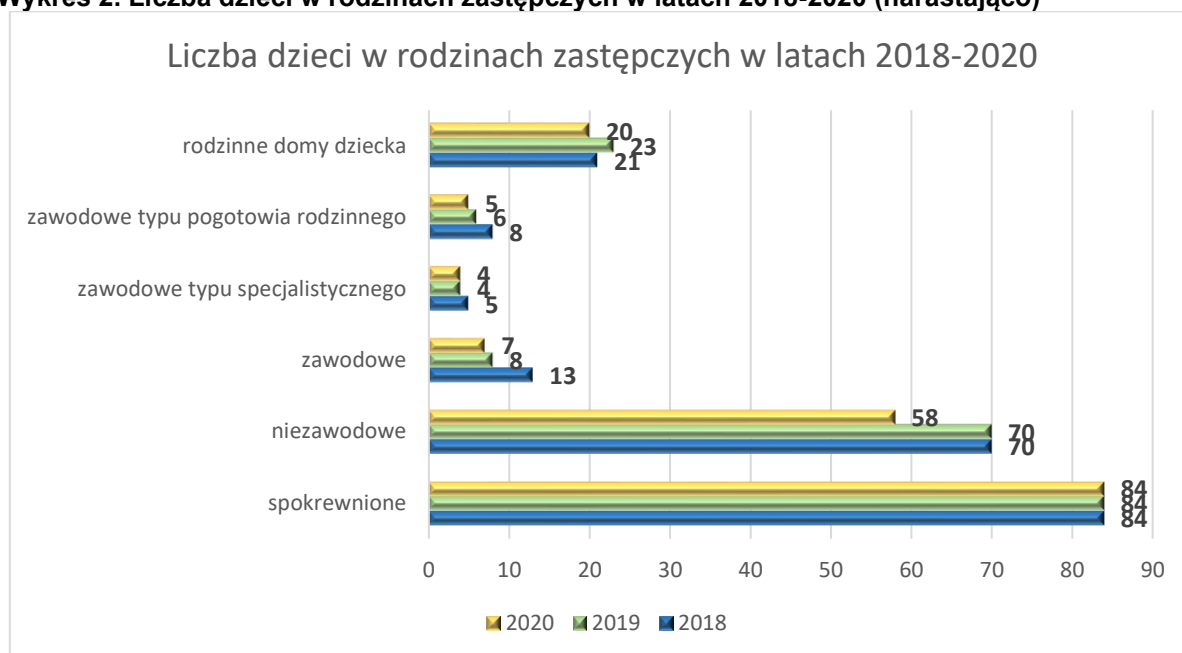
Tabela 3. Liczba dzieci w latach 2018-2020 (narastająco)

Lp.	Liczba dzieci w rodzinach:	2018r.	2019r.	2020r
1.	Spokrewnionych	84	84	84
2.	Niezawodowych	70	70	58
3.	Zawodowych	13	8	5
4.	Zawodowych typu specjalistycznego	5	4	4
5.	Zawodowych typu pogotowia rodzinnego	8	6	5
6.	Rodzinnych domach dziecka	21	23	20

Źródło: opracowanie własne

Graficzny sposób przedstawienia danych z tabeli 3 obrazuje wykres 2:

Wykres 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018-2020 (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres pokazuje liczbę dzieci w poszczególnych rodzinach zastępczych. Analogicznie do wykresu 1 najwięcej dzieci przebywa w rodzinach zastępczych spokrewnionych. W 2020 r. nastąpił spadek liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych niezawodowych oraz w rodzinach zastępczych zawodowych w tym typu pogotowia rodzinnego. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych typu specjalistycznego w ostatnich trzech latach plasuje się na podobnym poziomie, natomiast w rodzinnych domach dziecka zauważalny jest spadek liczby dzieci w ostatnim roku sprawozdawczym.

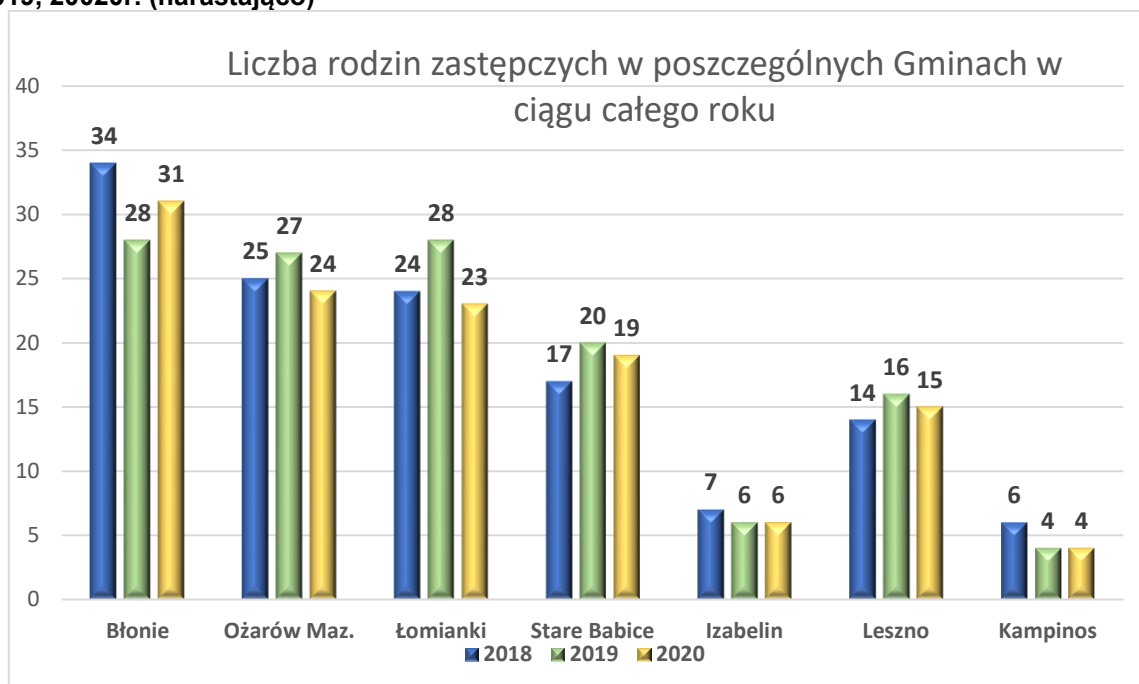
Rodziny zastępcze zamieszkałe w poszczególnych gminach powiatu ilustruje poniższa tabela i wykres.

Tabela 4. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie PWZ z podziałem na gminy

Gmina	Stan na:			Narastająco		
	31.12.2018r.	31.12.2019r.	31.12.2020r.	2018r.	2019r.	2020r.
Błonie	28	27	30	34	28	31
Ożarów Maz.	18	23	22	25	27	24
Łomianki	25	20	22	24	28	23
Stare Babice	15	14	19	17	20	19
Izabelin	7	5	4	7	6	6
Leszno	12	15	14	14	16	15

Kampinos	4	4	3	6	4	4
Razem	109	108	114	127	129	122

Wykres 3. Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych Gminach w ciągu całego roku 2018, 2019, 2020r. (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres przedstawia liczbę rodzin zastępczych w poszczególnych gminach w ciągu 3 ostatnich lat. W 2020 r. nastąpił spadek liczby funkcjonujących rodzin zastępczych w pięciu gminach tj Błonie, Leszno, Ożarów Mazowiecki, Łomianki oraz Stare Babice. Natomiast w dwóch pozostałych gminach, czyli w Kampinosie i Izabelinie liczba rodzin zastępczych utrzymuje się na takim samym poziomie.

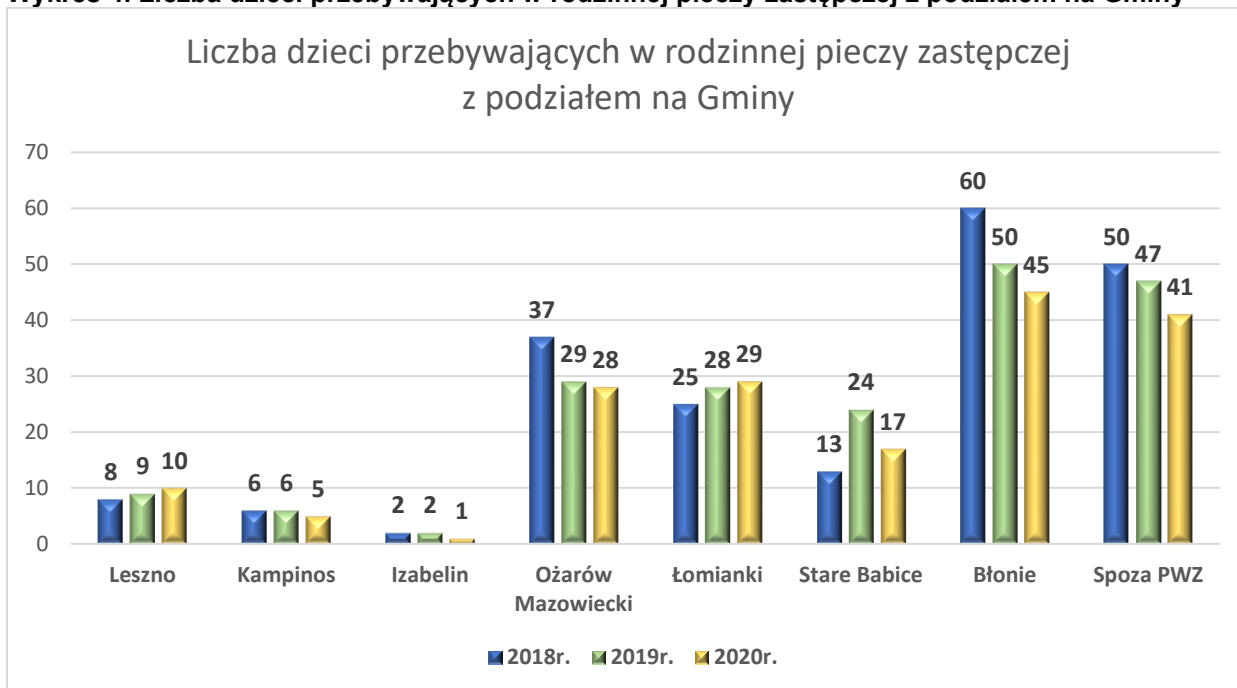
Tabela 5. Liczba dzieci z terenu PWZ oraz z spoza powiatu przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na Gminy 9podział ze względu na gminę pochodzenia dziecka)

Gmina	2018r.	2019r.	2020r.
Leszno	8	9	10
Kampinos	6	6	5
Izabelin	2	2	1
Ożarów Mazowiecki	37	29	28
Łomianki	25	28	29
Stare Babice	13	24	17
Błonie	60	50	45

Spoza PWZ	50	47	41
Razem	201	195	176

Źródło: dane własne

Wykres 4. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na Gminy

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres przedstawia liczbę dzieci przebywających na terenie PWZ z uwzględnieniem gminy pochodzenia. Z przedstawionych danych wynika, iż najwięcej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pochodzi z gminy Błonie, Łomianki i Ożarów Mazowiecki. Najmniej dzieci pochodzi z gminy Izabelin. Należy również zauważyć, że 41 dzieci przebywających w pieczy zastępczej przebywających na terenie PWZ pochodzi z innych powiatów.

Tabela 6. Liczba dzieci w pieczy zastępczej przebywających na terenie PWZ oraz pochodzących z terenu PWZ a przebywających innych powiatach

Lp	Piecza zastępcza	Liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej pochodzących z terenu PWZ			Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie PWZ (dzieci z PWZ i spoza powiatu)			Liczba dzieci pochodzących z terenu PWZ a przebywających poza terenem PWZ		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Rodzinna	45	28	20	201	195	176	30	28	19
2.	Instytucjonalna	15	18	23	14	27	32	51	50	49
Razem		60	46	43	215	222	208	81	78	58

Źródło: opracowanie własne

Z przedstawionych danych w powyższej tabeli wynika, iż liczba dzieci kierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej spada, natomiast wzrasta liczba dzieci umieszczanych w pieczy instytucjonalnej. Ma to związek z uruchomieniem na terenie PWZ dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych. Najwięcej dzieci skierowanych do pieczy zastępczej (niezależnie od jej rodzaju) było w 2018 r., a najmniej w 2020r. Widoczne jest także, że ogólna liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie PWZ w 2020r jest najniższa w stosunku do 2018r. i 2019r., a najwyższa jeśli chodzi o pieczę instytucjonalną. Jednocześnie w 2020 r. obserwujemy spadek liczby dzieci pochodzących z terenu PWZ, a przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Liczba dzieci pochodzących z PWZ, a przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów utrzymuje się na podobnym poziomie.

W okresie 01.01 – 31.12.2020 roku **do instytucjonalnej pieczy zastępczej skierowano 23 dzieci** z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. W przeciągu 3 lat najwięcej dzieci skierowano z terenu Błonia, w kolejnym roku można zaobserwować wyraźny spadek liczby dzieci pochodzących z tej Gminy.

Dzieci z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywają w następujących placówkach :

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Błoniu,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Dziekanowie Leśnym,
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Wiktorowie,
- Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Gostyninie,
- Placówka Socjalizacyjna PANDA w Kozienicach,
- Domy dla dzieci w Otwocku,
- Dom Matki i Dziecka w Jasieńce Iłżeckim Dolnym,
- SOS Wioski Dziecięce w Siedlcach,
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Kowalewie,
- Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Otwocku.

W wrześniu 2017 r. uchwałą Rady Powiatu zostały powołane dwie placówki opiekuńczo wychowawcze na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Błoniu i w Dziekanowie Leśnym (każda dla 14 dzieci). Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Błoniu funkcjonuje od 2018 roku, natomiast placówka w Dziekanowie Leśnym uruchomiona została w 2019r.

2. Działania podejmowane na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej mają możliwość spotkania z rodzicami i innymi członkami swoich biologicznych rodzin (babcie, ciocie, itp.). W zależności od stopnia dysfunkcji i problemów w rodzinach naturalnych spotkania odbywają się na terenie PCPR – u, lub poza nim. Można zaobserwować, że liczba

spotkań w 2019r. jest najwyższa, natomiast w 2020 r. nastąpił duży spadek liczby odbytych spotkań. Fakt ten wynika z obostrzeń sanitarno- epidemiologicznych spowodowanych sytuacją pandemiczną w kraju. Koordynatorzy wspierają rodziny biologiczne, poprzez rozmowy i porady dotyczące podejmowania działań, które mogą przyczynić się do powrotu dziecka. Od 2016r. rodzice biologiczni mają możliwość uczestniczenia w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych, a zarazem podniesienia własnych umiejętności rodzicielskich

Tabela 7. Współpraca z rodzinami biologicznymi na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

Podejmowane działanie	2018r.	2019r.	2020r.
Spotkania dziecka z rodziną biologiczną	159 spotkań	1238 spotkań	238 spotkań
Wsparcie dla rodzin biologicznych (rozmowy)	103 osoby	51 osób	33 osoby
Liczba rodziców biologicznych biorących udział w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych	12 osób	22 osoby	1 osoba

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8. Liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze

Lp.	Powód opuszczenia rodziny zastępczej	Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze w:			Razem
		2018r.	2019r.	2020r.	
1.	powrót do rodziny biologicznej	12	8	4	24
2.	adopcja	2	5	3	10
3.	usamodzielnienie	5	12	8	25
Razem		19	25	15	59

Źródło: dane własne

W latach 2018-2020 liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze wyniosła 59. Najczęstszym powodem opuszczenia rodziny zastępczej było usamodzielnienie się wychowanka, na drugim miejscu był powrót do rodziny biologicznej, a na trzecim adopcja.

3. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i dla istniejących rodzin zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nieprzerwanie od 2000 do 2011 roku we współpracy z Ośrodkiem Rodzinnej Opieki Zastępczej „Towarzystwa Nasz Dom” w Warszawie organizowało szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych, amerykańskim, licencjonowanym programem „PRIDE – opieka zastępcza/adopcja”.

Od 2012 roku w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szkolenia prowadzi Organizator Pieczy Zastępczej.

Tabela 9. Szkolenia dla rodzin zastępczych z uwzględnieniem liczby przeszkolonych osób oraz dzieci umieszczonych w rodzinach przeszkolonych

Szkolenia	Liczba przeszkolonych osób		
	2018r	2019r.	2020r.
Szkolenia PRIDE dla kandydatów na opiekunów zastępczych i istniejących	12	10	9
Szkolenia PRIDE dla spokrewnionych rodzin zastępczych	0	1	1
Razem	12	11	10

Źródło: opracowanie własne

Zrealizowane działania miały na celu podniesienie umiejętności i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, rodzicielskich oraz poprawę funkcjonowania psychospołecznego, emocjonalnego opiekunów zastępczych i kandydatów do pełnienia tej funkcji. Rodziny już funkcjonujące miały okazję wzbogacić swoje kompetencje o profesjonalny warsztat umiejętności wychowawczych. Uczestnicy warsztatów PRIDE mieli okazję do nawiązania wzajemnych relacji, wymiany doświadczeń oraz otwarcia się na współpracę.

W 2020 roku szkolenie PRIDE ukończyło łącznie 10 osób.

4. Warsztaty umiejętności wychowawczych „Szkola dla rodziców i wychowawców cz. I” oraz inne formy wsparcia

Szkola dla Rodziców i Wychowawców to program spotkań dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi lub wychowankami.

Jego głównym celem jest wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, to małe kroki ku głębszej relacji, dającej zadowolenie, poczucie wzajemnej bliskości. To także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku.

Tabela 10. Liczba osób uczestniczących w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych

Uczestnicy WUW	Ilość osób		
	2018.	2019r.	2020r.
Liczba wszystkich uczestników Warsztatów Umiejętności Wychowawczych w tym :	31	26	6
Rodziny zastępcze	19	4	1
Rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej	9	4	1

Źródło: opracowanie własne

W ciągu trzech lat, 63 osoby skorzystały z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji rodzicielskich w ramach Szkoły dla Rodziców i Wychowawców. Wśród osób, które brały udział w warsztatach były rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Najwięcej osób wzięło udział w warsztatach w 2018 r. - 31 osób, a najmniej w 2020 r. - 6 osób.

Główne motto Szkoły dla Rodziców i Wychowawców brzmi: **Wychowywać to kochać i wymagać**. Program w dużej części bazuje na cyklu książek A. Faber i E. Mazlish pt. „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Rodzeństwo bez rywalizacji. Jak pomóc własnym dzieciom żyć w zgodzie, żeby samemu żyć z godnością”, „Wyzwoleni rodzice, wyzwolone dzieci. Twoja droga do szczęśliwej rodziny”, „Jak mówić, żeby dzieci się uczyły w domu i w szkole”, „Jak mówić do nastolatków, żeby nas słuchały. Jak słuchać, żeby z nami rozmawiały”. **Szkoła dla Rodziców i Wychowawców** uczy nie tyle „metod”, co budowania relacji w duchu podmiotowości i dialogu.

Kolejnymi działaniami na rzecz rodzin zastępczych były grupy wsparcia, cykl spotkań w ramach Akademii Opiekuna Zastępczego tj. szkolenia i supervizja.

Tabela 11. Współpraca/ szkolenia dla rodzin zastępczych

Rodzaj działania	Ilość szkolenia/osoby		
	2018r.	2019r.	2020r.
Akademia Opiekuna Zastępczego	8/20 osób	3/12 osób	0/0
Grupy wsparcia	6/10 osób	5/11 osób	4/7 osób
Supervizja	0	34/20 osób	0/0
Razem	14/30 osób	42/43 osoby	4/7osób

Źródło: opracowanie własne

W związku z sytuacją pandemiczną w kraju, w 2020 roku spotkania w ramach Akademii Opiekuna Zastępczego nie odbyły się.

W 2018 i 2019 roku spotkania w ramach Akademii dotyczyły:

- relacji z rodzicami i rodziną czyli współodpowiedzialność i granice,
- szkolenie dwudniowe programem Orginal Play – „Zapobieganie i rozwiązywanie problemów agresji i innych trudnych zachowań dzieci”,
- konferencja dotycząca pomoc rodzinom z problemami przemocy, prawa dziecka i funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Podczas spotkań grup wsparcia rodziny zastępcze poruszały ważne dla siebie tematy w obszarze wychowawczym, rozwojowym, współpracy z rodzicami biologicznymi oraz instytucjami. Dzięki wiedzy i podobnym doświadczeniom rodziny zastępcze były dla siebie pomocą i wsparciem w przeżywanych trudnościach.

Plan pracy na 2021 r. w zakresie zadań koordynatorów pieczy zastępczej:

1. Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie gmin: Błonie, Leszno, Kampinos, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki, Łomianki, Izabelin;
2. Prowadzenie zespołów oceny rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego;
3. Prowadzenie zespołów oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;
4. Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR;
5. Przygotowywanie planów pomocy dziecku oraz sporządzanie tzw. bieżącej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
6. Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR;
7. Przygotowywanie indywidualnych planów usamodzielnienia z wychowankami pieczy zastępczej;
8. Udział w kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej na terenie PCPR;
9. Udzielanie wsparcia rodzinom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
10. Zapewnianie pomocy osobom potrzebującym, w tym udzielanie stosownego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego, w celu pokonywania trudności życiowych i życiowego usamodzielnienia – konsultacje telefoniczne i osobiste;
11. Prowadzenie zespołów oceny sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną z Ośrodkiem Adopcyjnym;
12. Udział w rozprawach sądowych w zakresie dotyczącym rodzin zastępczych;
13. Koordynowanie umieszczenia dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej w tym przewożenie dzieci do placówek i rodzin zastępczych oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach mieszkających na terenie powiatu;
14. Opiniowanie wniosków rodzin zastępczych w zakresie przyznania świadczeń jednorazowych z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny oraz w związku z wystąpieniem wydarzeń losowych;

15. Współpraca ze środowiskiem lokalnym: sądami rejonowymi, szkołami, OPS, poradniami i in. w zakresie pomocy dziecku i rodzinie;
16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną;
17. Przekazywanie do sądów rejestrów o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka;
18. Przekazywania do sądów opinii dotyczącej kandydatów na rodziny zastępczej oraz opinii dotyczących bieżącego funkcjonowania rodzin zastępczych;
19. Przygotowywanie sprawozdań z zakresu instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej;
20. Przygotowywanie dokumentacji i pism niezbędnych do zrealizowania w/w zadań;
21. Prowadzenie szkoleń PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz funkcjonujących rodzin zastępczych;
22. Prowadzenie Warsztatów Umiejętności wychowawczych dla mieszkańców Powiatu w celu podniesienia kompetencji rodzicielskich;
23. Podnoszenie kwalifikacji oraz udział w szkoleniach, samokształcenie w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.

5. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej na 2021 rok

1. Promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pomocowe oraz promocję idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców powiatu.
2. Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziców oraz odpowiednich warunków, adekwatnych do potrzeb dzieci oraz możliwości finansowych powiatu w tym zagwarantowanie w budżecie powiatu środków finansowych na świadczenia dla rodzin zastępczych.
3. Utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej i dwóch rodzinnych domów dziecka.
4. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, także pod względem finansowym.
5. Objęcie rodzin zastępczych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie, zachowanie i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego osób pełniących funkcję opiekunów zastępczych, między innymi poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz prawną w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
7. Organizowanie grupy wsparcia dla opiekunów zastępczych/usamodzielnianych.
8. Podwyższenie wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych.
9. Prowadzenie szkoleń PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz funkcjonujących rodzin zastępczych
10. Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych dla mieszkańców Powiatu w celu podniesienia kompetencji rodzicielskich.
11. Podnoszenie kwalifikacji koordynatorów poprzez udział w szkoleniach oraz inne formy samokształcenia w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.

6. Poradnictwo rodzinne

W ramach Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonuje Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, który wspiera swym działaniem osoby znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych i obejmuje 3 dyżury, w czasie których mieszkańcy Powiatu Warszawskiego Zachodniego mają dostęp do:

- informacji o obowiązujących prawach i obowiązkach;
- porad psychologicznych;
- wsparcia doradcy rodzinnego.

Klientami w/w specjalistów są rodziny zastępcze, pełnoletni wychowankowie rodzin, osoby usamodzielniane, rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz inne osoby potrzebujące wsparcia. Czasem są to spotkania cykliczne, udzielające systematycznego wsparcia. Wiele porad ma charakter jednorazowy.

Tabela 12. Wykaz porad w ramach poradnictwa specjalistycznego

Lp.	Rodzaj działania	Liczba porad w 2019r.	Liczba porad w 2020r.
1.	Porady psychologiczne	195	94
2.	Wsparcie doradcy rodzinnego	42	9
3	Informacje o obowiązujących prawach i obowiązkach	124	31
RAZEM		361	134

Źródło: opracowanie własne

Łącznie w ramach poradnictwa specjalistycznego w 2020 r. udzielono 134 porad. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił duży spadek liczby udzielonych porad, co miało związek z sytuacją pandemiczną w kraju. Odbiorcami usług byli mieszkańcy Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Najczęściej występujące problemy to problemy wychowawcze z dziećmi, trudności w relacjach opiekuńczych, dysfunkcje rozwojowo – edukacyjne u dzieci, zakłócone kontakty rodziców biologicznych z opiekunami zastępczymi, brak współpracy z rodziną biologiczną dziecka, niewłaściwe relacje małżeńskie. Specjaliści udzielali konsultacji małżeńskich, stosowali terapię nastolatków, oferowali swoje wsparcie w kryzysach zawodowych, relacyjnych i rówieśniczych.

W przeważającej mierze problemy, z jakimi zgłaszali się interesanci w ramach dostępu do informacji o prawach i obowiązkach, dotyczyły zagadnień majątkowych (stwierdzenie nabycia spadku, dział spadku, zachowek), rodzinnych i opiekuńczych (alimenty, rozwiązanie małżeństwa przez rozwód) oraz spraw administracyjnych (wymeldowanie, wyrejestrowanie pojazdu, odwołanie od decyzji ZUS, podział nieruchomości). Dużą grupę porad stanowiły także te, które dotyczyły spraw związanych z kredytami, rozłożeniem należności na raty itp.

Zgłaszające się osoby, najczęściej chciały uzyskać informację odnośnie tego jak rozwikłać konkretny problem prawny, jak zachować się na sali sądowej lub w jaki sposób sporządzić pismo procesowe.

W okresie sprawozdawczym koordynator realizował działania zgodnie z art.76 p 11, art. 77p. 3- 5, art. 129, art. 145 p. 4 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020 poz. 821):

Tabela 13. Sprawozdanie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej- ze zrealizowanych zadań w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2020r.

Lp.	Zadanie	Wymierne efekty w całym okresie sprawozdawczym
1	Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie gmin: Błonie, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki, Leszno, Łomianki, Kampinos, Izabelin	176 dzieci objętych wsparciem (ogółem narastająco)
2	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR.	122 rodziny objęte wsparciem (ogółem narastająco)
3	Przygotowywanie planów pomocy dziecku oraz sporządzanie bieżącej sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.	126 - planów pomocy dziecku 1325 - bieżącej sytuacji dzieci
4	Przygotowanie aktualizacji sytuacji dziecka znajdującego się w rodzinie zastępczej	1335 aktualizacji
5	Zespoły ds. oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej	260 zespołów
6	Przygotowywanie indywidualnych planów usamodzielnienia z wychowankami pieczy zastępczej	10 planów usamodzielnienia
7	Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR.	35 osób objętych wsparciem
8	Oceny rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie PWZ	58 ocen
9	Udział w kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej na terenie PCPR.	48 spotkań
10	Udzielanie wsparcia rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	33 osobom udzielono wsparcia
11	Zapewnianie pomocy osobom potrzebującym, w tym udzielanie stosownego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego, w celu pokonywania trudności życiowych i życiowego usamodzielnienia - konsultacje telefoniczne i osobiste.	Na bieżąco zgodnie z potrzebami osób zgłaszających się do PCPR
12	Udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Jasieńcu Iłżeckim, w Kozienicach, w Gostyninie, Wiktorowie, Błoniu	33 posiedzenia
13	Prowadzenie posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu z Ośrodkiem Adopcyjnym	0 zespołów
14	Koordynowanie umieszczenia dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, w tym przewożenie dzieci do placówek i rodzin zastępczych oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach mieszkających na terenie powiatu, przygotowanie dokumentacji.	18 koordynowanych spraw
15	Udział w rozprawach sądowych w zakresie dotyczącym rodzin zastępczych	3 sprawy sądowe

16	Opiniowanie wniosków rodzin zastępczych w zakresie przyznania świadczeń jednorazowych z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny oraz w związku z wystąpieniem wydarzeń losowych, zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	69 opinii
17	Współpraca ze środowiskiem lokalnym: sądami rejonowymi, szkołami, OPS, poradniami w zakresie pomocy dziecku i rodzinie .	Działania podejmowane na bieżąco
18	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.	4 zgłoszonych dzieci
19	Przekazywanie do Sądów rejestrów o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzącym rodzinny dom dziecka	Przekazanie rejestrów do Sądów Rejonowych w Pruszkowie, Grodzisku Mazowieckim oraz w Warszawie-Żoliborzu
20	Przekazywanie do sądów opinii dotyczącej kandydatów na rodziny zastępcze oraz opinii dotyczących bieżącego funkcjonowania rodzin zastępczych.	244 opinie
21	Wystąpienie z wnioskiem o alimenty od rodzica biologicznego na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej	35 pozwów 8 umów alimentacyjnych
22	Przygotowywanie sprawozdań z zakresu instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.	68 sprawozdań
23	Przygotowywanie dokumentacji i pism niezbędnych do zrealizowania w/w zadań.	Działania podejmowane na bieżąco
24	Efekty pracy koordynatora związane z opuszczeniem przez dziecko/ wychowanka rodziny zastępczej	Adopcja 3 Powrót do rodziny biologicznej 4 Usamodzielnienie 4
25	Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych dla rodzin biologicznych i zastępczych	1 grupa
26	Podnoszenie kwalifikacji oraz udział w szkoleniach, samokształcenie w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.	Warsztaty „Akademia mocy” Warsztaty umiejętności Wychowawczych cz I Konferencji „Portret ucznia współczesnego”

7. Świadczenia dla rodzin zastępczych

a. świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka

Zgodnie z art. 80 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Wysokość tej pomocy uzależniona jest od skierowania dziecka do rodziny spokrewnionej lub niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka, a także stanu zdrowia dziecka (posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności). Świadczenia przyznawane są decyzją administracyjną. W ten sam sposób świadczenie jest również uchylane, gdy nie ma przesłanek do dalszej jego wypłaty. **W 2020 roku wydanych zostało 180 decyzji**, co stanowi znaczny spadek w porównaniu z 2019 rokiem – 283 decyzje. Natomiast w roku 2018 zostało wydanych 367 decyzji.

Do wydatków na opiekę i wychowanie zalicza się:

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka;
- 2) dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka (w związku z posiadaniem orzeczenia o niepełnosprawności);
- 3) dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- 4) świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 5) świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 6) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym;
- 7) świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka;
- 8) pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka.

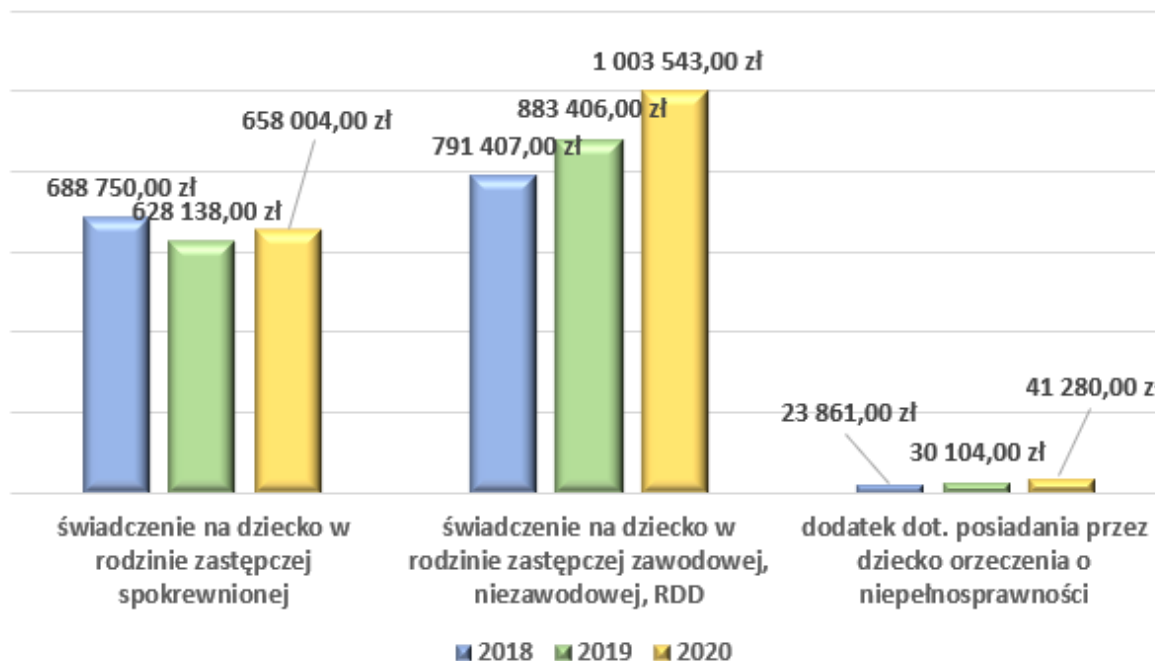
Wysokości wypłaconych w 2020r. świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym zostały przedstawione w poniższych tabelach:

Tabela 14. Świadczenia comiesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju i wartości

Lp.	Rodzaj świadczenia	Minimalna wysokość świadczenia (w zł) na dziecko	Kwota wydatkowana w 2020r. (w pełnych złotych)
1.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w spokrewnionej rodzinie zastępczej	694,00 zł	658 004,00 zł
2.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej, w tym specjalistycznej bądź o charakterze pogotowia rodzinnego lub rodzinnym domu dziecka	1052,00 zł	1 003 543,00 zł
3.	Dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności	211,00 zł	41 280,00 zł
Razem			1 702 827,00zł

Łączna kwota wypłaconych comiesięcznych świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej wyniosła 1.702 827,00 zł. Kwota ta uwzględnia koszty utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Analizując w/w wydatki na przestrzeni lat można stwierdzić, że występuje tendencja wzrostowa – odnosi się to zarówno do świadczeń w rodzinach zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domach dziecka, jak i dotyczy to dodatku w związku z posiadaniem przez dziecko orzeczenia o niepełnosprawności, co ukazuje poniższy wykres. Zmiana spowodowana jest zwiększeniem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Wykres 7. Zestawienie wypłaconych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w spokrewnionej rodzinie zastępczej, zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej, RDD oraz dodatku do świadczenia związanego z posiadaniem orzeczenia o niepełnosprawności w latach 2018-2020

Źródło: opracowanie własne

Oprócz comiesięcznych kosztów utrzymania dziecka wyróżnia się różne rodzaje świadczeń, z których może skorzystać dziecko przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej (przyznawane na wniosek rodziny zastępczej). Ogólna liczba tych świadczeń w 2020 roku wyniosła 1672, co doprowadziło do wypłacenia na rzecz dzieci kwoty w wysokości 858 129,00 zł. Jest to kwota zdecydowanie niższa niż w poprzednim okresie sprawozdawczym. Dokładna analiza wydatków na poszczególne wypłaty wraz z dokładną liczbą udzielonych świadczeń w roku 2020 przedstawia się następująco:

Tabela 15. Rodzaj i wartość świadczeń finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka wypłaconych w 2020r.

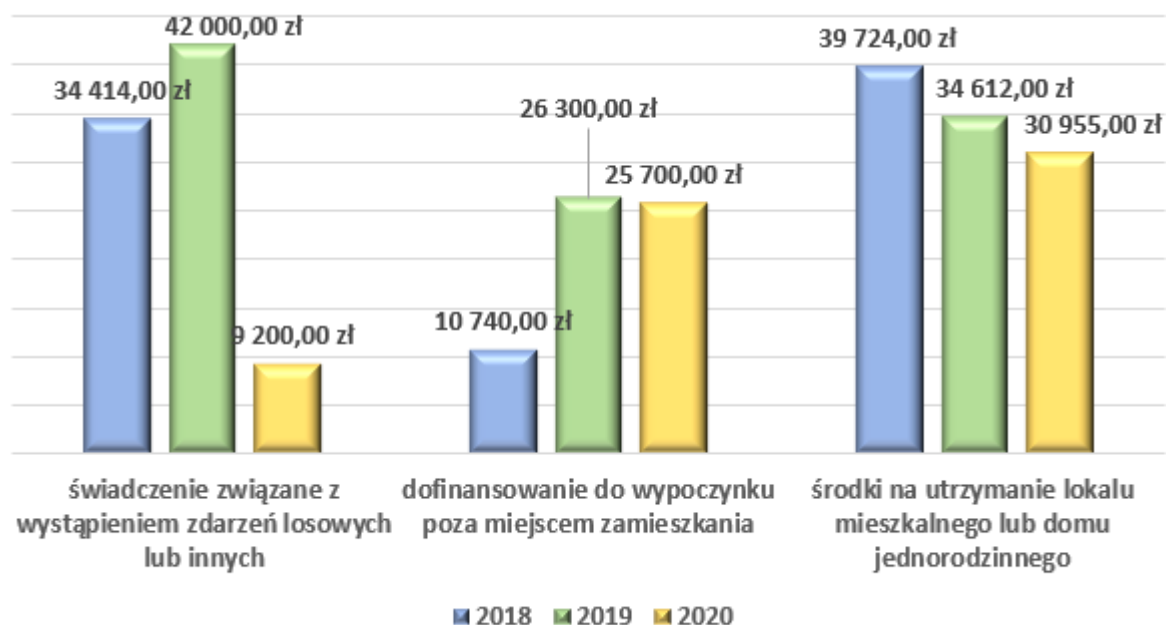
Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba udzielonych świadczeń	Wydatkowana kwota (w pełnych złotych)
1.	Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	15	20 700,00zł
2.	Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	10	9 200,00 zł

3.	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	50	25 700,00 zł
4	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	10	30 955,00 zł
5	Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego	1 485	740 974,00 zł
6	Dodatek Dobry Start	102	30 600,00 zł
Razem		1672	858 129,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Nie można pomijać faktu, że ogólna liczba udzielonych świadczeń czy to fakultatywnych, czy to obligatoryjnych jest ściśle zależna od liczby dzieci już przebywających w pieczy zastępczej, jak i umieszczonych w danych okresie sprawozdawczym, co dokładnie widać na poniższym wykresie:

Wykres 7. Zbiorcze zastawienie świadczeń wypłacanych na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020

Źródło: opracowanie własne

Łączna wysokość świadczeń związanych z zaspokojeniem potrzeb dziecka przyjmowanego do pieczy zastępczej w roku 2020 jest niższa niż w poprzednim roku. Tendencja spadkowa jest obserwowalna w przypadku świadczeń związanych ze zdarzeniami losowymi lub innymi – nastąpił znaczący spadek wypłaconych

świadczeń w porównaniu do poprzednich lat. Mniej dzieci w porównaniu do poprzedniego roku umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie wakacyjnym wyjechało na letni wypoczynek, co jest najprawdopodobniej związane z sytuacją epidemiczną w Polsce. Porównywalne do poprzednich lat są nakłady finansowe przeznaczane na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, aczkolwiek można zauważyć tendencję spadkową.

b. wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie uchwały Nr XII/119/2020, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie. Ogólna wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w 2020 roku przedstawia się następująco:

Tabela 16. Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka – wypłacone w 2020r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota	
1.	Wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych w tym:	315 710,95 zł	
a.	pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	49 888,89 zł	
b.	pełniących funkcję specjalistycznej rodziny zawodowej	135 449,91 zł	
c.	pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej (bez konkretnego typu)	82 859,34 zł	
d.	pomoc w rodzinie zastępczej zawodowej	25 186,00 zł	
e.	pomoc w rodzinie zastępczej niezawodowej	22 326,81 zł	
2.	rodzinny dom dziecka	120 953,68 zł prowadzący RDD	275 948,45 zł
		131 550,77 zł pomoc RDD	
		14 000,00 zł remont domu	
		9 444,00 zł nieprzewidziane koszty związ. z op/wych dzieci	
Razem		591 659,40 zł	

Zródło: opracowanie własne

c. dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku zaczęła obowiązywać ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zmieniająca ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 80 ust. 1a wskazuje, że rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde umieszczone w pieczy zastępczej dziecko w wieku do 18 roku życia przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego określony w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany „dodatkiem wychowawczym”.

Jego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Dodatek wychowawczy jest udzielany na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej, rodziny pomocowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka; przyznaje się go od dnia faktycznego umieszczenia dziecka do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, jednak – co ważne przy dodatku wychowawczym – nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim w związku z w/w dodatkiem w roku 2020 wydało **179 decyzji**. Dodatek wychowawczy i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa – na ten cel zostało wydatkowanych ogółem **740 974,00 zł**.

Tabela 17. Zbiorcze wydatki dot. dodatku wychowawczego

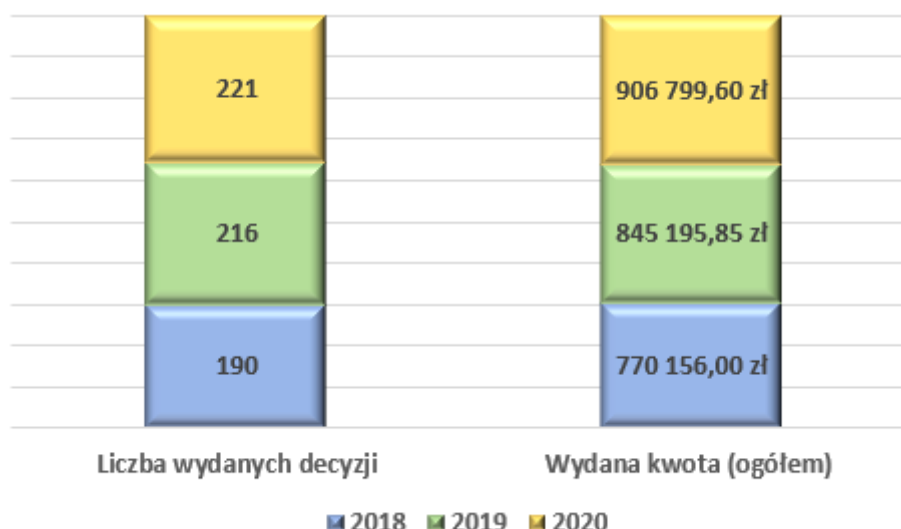
Tabela 17: Zbiórce Wydatki dot. dodatku wychowawczego			
	Wysokość dodatku wychowawczego	Liczba wydanych decyzji	Wydatkowana kwota ogółem w 2020 roku
Rodzinna piecza zastępcza	500,00 zł	179*	740 974,00 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego		9**	32 826,89 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1		18**	69 731,07 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2		15**	63 267,64 zł
	Razem	221	906 799 ,60 zł

Źródło: opracowanie własne

* W 2020 roku zostało wydanych ogółem 179 decyzji dotyczących dodatku wychowawczego w rodzinnej pieczy zastępczej. Z ogólnej 179 decyzji – 161 to decyzje przyznające dodatek, zaś 18 – uchylające dodatek.

** W 2020 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej zostało wydanych 42 decyzji, z czego 38 – to decyzje przyznające, natomiast 4 uchylające dodatek wychowawczy.

Wykres 8. Analiza wydatków i liczby wydanych decyzji dot. dodatku wychowawczego w latach 2018-2020

Źródło: opracowanie własne

Różnica w wypłaconych kwotach dodatku wychowawczego wynika z liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do 18 roku życia – im więcej osób powyżej 18 roku życia przebywających w pieczy zastępczej, tym mniejsze nakłady na dodatek wychowawczy, gdyż pełnoletnie dzieci w pieczy nie mają prawa do tego świadczenia.

d. Program „Dobry Start”

W dniu 01 czerwca 2018r weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 30.05.2018r. dotyczące Programu „Dobry Start”. Jest to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Rodziny otrzymają świadczenie bez względu na dochód.

Świadczenie Dobry Start przysługuje:

- rodzinom zastępczym – raz w roku na dziecko;
- osobom uczącym się, które są osobami usamodzielnianymi w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy – raz w roku.

Świadczenie Dobry Start przysługuje wyżej wymienionym osobom w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, w wysokości 300 zł.

Świadczenie Dobry Start przysługuje do ukończenia:

1. przez dziecko lub osobę uczącą się 20. Roku życia;
2. przez dziecko lub osobę uczącą się 24. Roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie Dobry Start przysługuje także w przypadku:

1. ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
2. ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

W przypadku dziecka biorącego udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, świadczenie dobry start przysługuje nie wcześniej niż od roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7 rok życia.

Tabela 18. Zestawienie dotyczące świadczenia „Dobry start”

	Wysokość świadczenia „Dobry Start”	Liczba złożonych wniosków	Wydatkowana kwota ogółem w 2020 roku
Rodzinna piecza zastępcza	300,00 zł	99	29 700,00 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego		3	900,00 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza		27	8 100,00 zł
Kontynuowanie nauki		3	900,00 zł
	Razem	132	39 600,00 zł

Źródło: opracowanie własne

8. Porozumienia

Zgodnie z art. 191 ust. 1 *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na jego na opiekę i wychowanie.

Powiat, który przyjmuje dziecko z innego terenu, w porozumieniu określa warunki pobytu dziecka i wysokość wydatków na jego opiekę i wychowanie.

a. Porozumienia w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Tabela 19. Porozumienia zawarte w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówce opiekuńczo - wychowawczej i w RDD na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a pochodzących z innych miast lub powiatów – 2020 rok – dochód PWZ

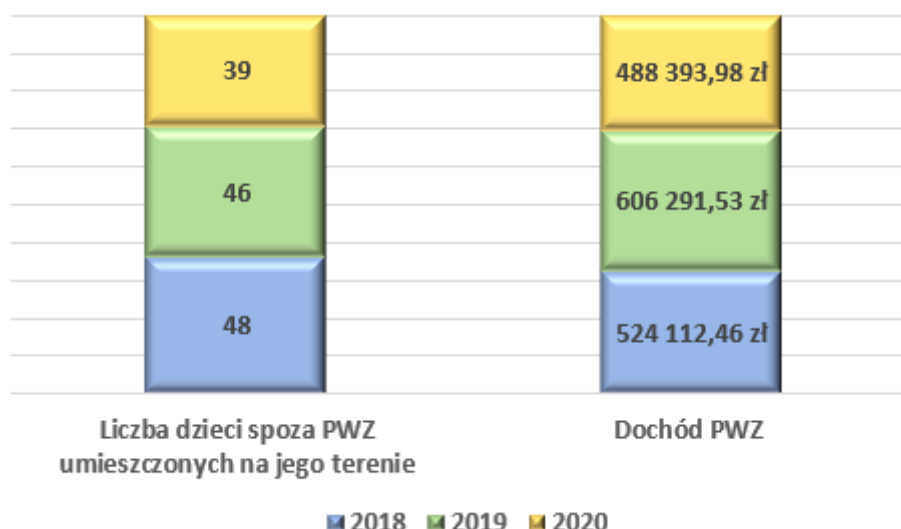
Lp.	Miasto/Powiat	Dzieci w pieczy zastępczej – ogółem	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2020r.
1.	Żyrardów	2	0
2.	Sochaczew	1	0
3.	Pruszków	2	0
4.	Warszawa	17	8
5.	Radom	1	0
6.	Białystok	1	0
7.	Grodzisk Mazowiecki	4	1
8.	Płońsk	2	0
9.	Wołomin	1	1
10.	Kielce	1	0
11.	Piaseczno	2	0
12.	Kozienice	1	0
13.	Koszalin	1	0
14.	Skierniewice	2	1
15.	Ostrów Mazowiecka	1	0
Razem		39	11

Źródło: opracowanie własne

Powiat Warszawski Zachodni otrzymał w 2020 roku kwotę **488 393,98 zł** z tytułu zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a pochodzących z innych miast lub powiatów. W okresie sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało łącznie **39 dzieci** spoza terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Z grupy tej, 11 dzieci zostało umieszczonych w 2020 roku, natomiast pozostałe dzieci umieszczono w latach poprzednich. W roku 2020 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 8 dzieci pochodzących z innych powiatów. Umieszczenia i odejścia z rodziny zastępczej kształtują się w latach poprzednich następująco: rok 2019 - liczba umieszczeń 7, odpływów – 15, rok 2018 rok - liczba umieszczeń 12, odpływów –11.

Analizując to zagadnienie pod kątem finansowym, można wyciągnąć wniosek, iż dochód PWZ z tytułu pobytu dzieci pochodzących spoza naszego powiatu na terenie PWZ jest ściśle związany z liczbą dzieci. Im wyższa liczba dzieci spoza Powiatu a przebywająca na terenie PWZ, tym wyższa kwota zwrotu, co obrazuje poniższy wykres:

Wykres 9. Dochód PWZ z tytułu pobytu dzieci spoza PWZ na jego terenie

Źródło: opracowanie własne

Odwrotną sytuację do wcześniej analizowanej jest ta, w której dzieci pochodzące z gmin znajdujących się na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego są umieszczane na mocy postanowienia Sądu w rodzinach zastępczych na terenie innych miast i powiatów.

W okresie sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywało łącznie **19 dzieci** z terenu powiatu, natomiast jest jednakowa liczba umieszczeń i odpływów – po 3.

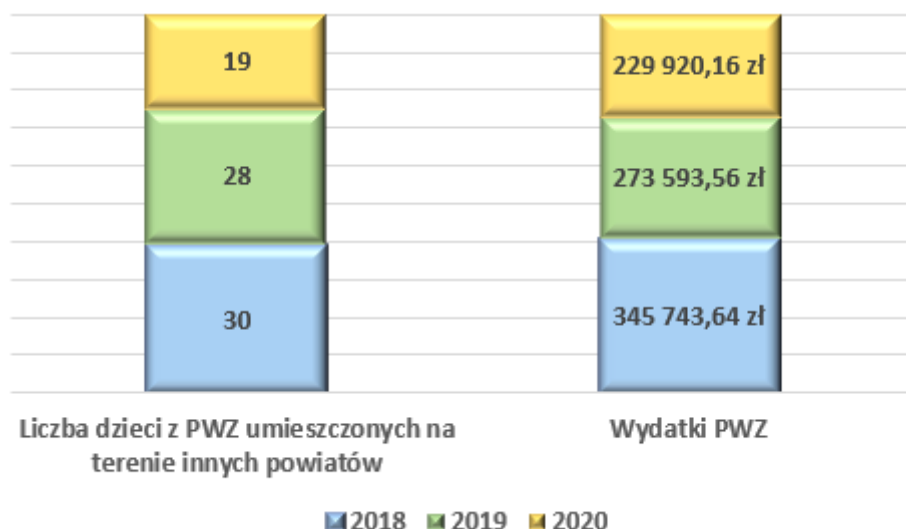
Tabela 20. Porozumienia zawarte w 2020 roku w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci pochodzących z Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych miast lub powiatów – wydatki PWZ

Lp.	Miasto/Powiat	Dzieci w pieczy zastępczej – ogółem	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2020r.
1.	Sochaczew	1	0
2.	Łowicz	1	0
3.	Warszawa	7	2
4.	Grodzisk Mazowiecki	3	0
5.	Mińsk Mazowiecki	2	0
6.	Ciechanów	1	0
7.	Włocławek	1	0
8.	Biała Podlaska	1	0
9.	Piaseczno	1	0
10.	Legionowo	1	1
Razem		19	3

Źródło: opracowanie własne.

Powiat Warszawski Zachodni w 2020 roku wydał łącznie kwotę **229 920,16 zł** na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z naszego powiatu, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych miast lub powiatów.

Wykres 10. Wydatki PWZ z tytułu pobytu dzieci z PWZ na terenie innych miast lub powiatów w latach 2018 – 2020

Źródło: opracowanie własne

Na przedstawionym wykresie widoczne jest, że poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa mniejsza liczba dzieci, i wydatki maleją. Z prezentowanych danych wynika że, najmniejsze koszty PWZ ponosił w 2020 roku – 229 920,16 zł, w 2019 roku - 273 593,56 zł, a największe koszty PWZ ponosił w 2018 roku – 345 743,64 zł.

b. Porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie

W okresie 01.01.2020 – 31.12.2020 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie **49 dzieci** z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Z tej grupy 8 dzieci zostało umieszczonych w 2020 roku – w placówkach poza PWZ i 6 dzieci opuściło placówkę.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego (dla 8 dzieci) natomiast do końca 2020 roku przebywało w niej 6 dzieci.

Uchwałą Rady Powiatu (Nr XXIII/157/2017 oraz XXIII/158/2017) z dnia 21 września 2017r. zostały powołane dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla 28 dzieci (w każdej jest po 14 miejsc).

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Błoniu oraz Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 w Dziekanowie Leśnym – w ciągu całego 2020 roku przyjęły 12 wychowanków, POW Nr 1 - 5 wychowanków i POW Nr 2 - 7 wychowanków. W całym okresie sprawozdawczym w POW NR 1 do POW NR 2 przebywało **33 dzieci**, POW Nr 1 – 17 wychowanków i POW Nr 2 - 15 wychowanków.

W ciągu całego 2020 roku 8 wychowanków opuściło Placówkę i na kontynuowanie nauki przeszło 2 wychowanków

Na dzień 31 grudnia 2020 roku w POW Nr 1 i Nr 2 przebywało 26 dzieci.

Tabela 21. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem na miejsce umieszczenia

	dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej (ogółem)	dzieci skierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2020 r.
poza Powiatem Warszawskim Zachodnim	49	8
w granicach PWZ (RDD Nr 1, POW NR1, POW NR 2)	32	15
Razem	81	23

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej dotyczą tylko i wyłącznie dzieci pochodzących z terenu PWZ, a umieszczonych poza jego granicami, czyli w 2020 roku porozumienia dotyczą 49 dzieci – dalsza analiza dotyczy również tylko tych dzieci.

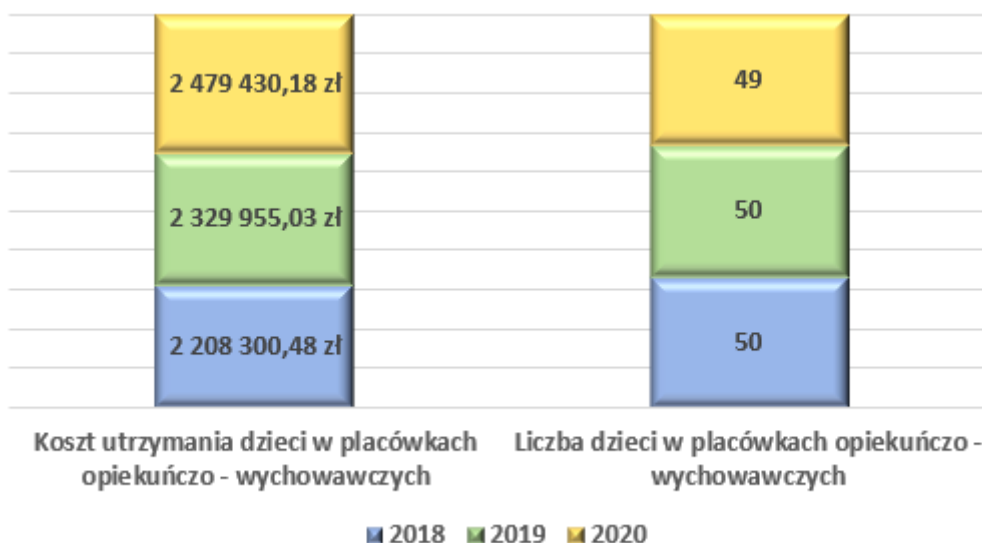
Koszt utrzymania wszystkich dzieci w roku 2020 we wszystkich placówkach wyniósł **2 249 510,02 zł**, z czego:

- **1 739 915,03 zł** stanowił koszt pobytu dzieci w placówkach publicznych: w Mławie, Gostyninie, Siedlcach, Garwolinie, Koźniewicach, Kisielaniech, i Otwocku w Domu Dla Dzieci oraz Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym;
- **509 594,99 zł** stanowił koszt pobytu dzieci w placówce niepublicznej w Jasieńcu Iłżeckim.

Porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie zawierane jest na każde dziecko, które trafia do placówki opiekuńczo – wychowawczej czy też rodziny zastępczej. Tak jak to było wcześniej podkreślane – im więcej dzieci w placówkach, tym wyższe koszty po stronie powiatu, z którego dzieci pochodzą.

W roku 2020 przebywało 49 dzieci a w roku 2019 i 2018 przebywała taka sama liczba dzieci - 50, koszt utrzymania jest zbliżony do ubiegłego roku choć zmieniły się średnie miesięczne koszty utrzymania w placówkach co jest zilustrowane na poniższym wykresie:

Wykres 11. Koszt utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2018 – 2020

Źródło: opracowanie własne

Ogólny koszt jest zależny od miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce, w której przebywa. Im większa liczba dzieci przebywająca w placówkach, w których ten koszt jest wyższy, tym wyższe koszty ogólne.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w poszczególnych placówkach wahał się od 3 500,00zł do 7 117,60 zł.

W 2020 roku 19 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, stąd też łączna kwota wydatków z tego tytułu poniesionych przez Powiat wyniosła w 2020 roku – **229 920,16 zł**.

Głównymi powodami umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych poza Powiatem Warszawskim Zachodnim było wydawanie postanowienia przez Sąd na pełnienie funkcji rodziny zastępczej przez:

- krewnych mieszkających poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego;
- inne osoby wykwalifikowane funkcjonujące poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

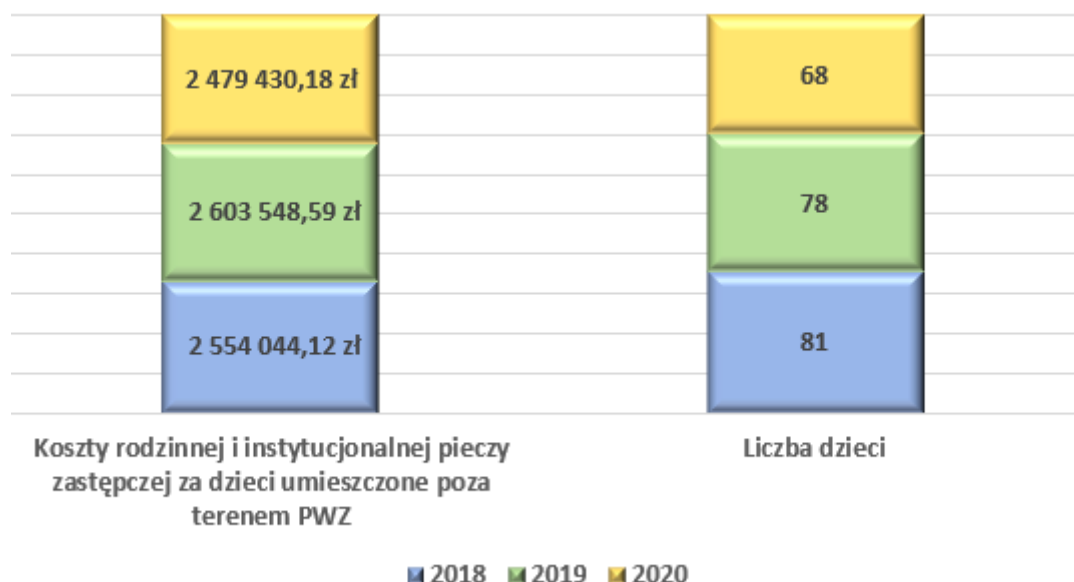
Tabela 22. Koszt rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2020 roku za dzieci umieszczone poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Pieczą zastępczą		Liczba dzieci	Kwota wydana w 2020 roku
Rodzinna		19	229 920,16 zł
Instytucjonalna		49	2 249 510,02 zł
Razem			2 479 430,18 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza zagadnienia kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej poza granicami Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a które są ujęte na tzw. porozumieniach przedstawia się następująco:

Wykres 12. Koszty rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej za dzieci umieszczone poza terenem PWZ, a z niego pochodzących wraz z liczbą dzieci w latach 2018 – 2020

Źródło: opracowanie własne

Zobowiązania innych powiatów na rzecz Powiatu Warszawskiego Zachodniego z tytułu opłat za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i pieczy instytucjonalnej wynosiły **925 259,92 zł, co stanowiło dochód powiatu.**

Wysokość wydatków i dochodów z ww. tytułu zależna jest od liczby dzieci, ich wieku, stanu zdrowia oraz rodzaj rodziny zastępczej, w jakiej przebywają.

Tabela 23. Zwrot środków finansowych za dzieci z terenu innych Powiatów przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2020 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

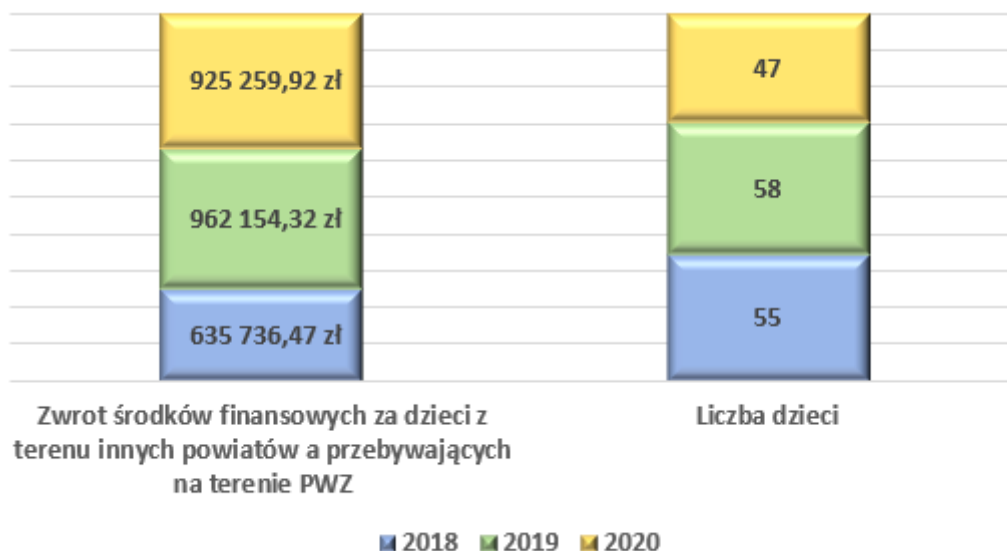
Pieczą zastępczą	Ilość dzieci	Zwrot środków w 2020 roku
Rodzinna	39	488 959,04 zł
Instytucjonalna (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 i Nr 2)	5	304 993,59 zł
Instytucjonalna (placówka typu rodzinnego)	3	131 307,29 zł
Razem		925 259,92 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza tego zagadnienia poszerzona o lata 2018 i 2019 pokazuje, że w 2020 roku zaobserwowano spadek liczby dzieci. Wraz ze spadkiem liczby dzieci, obserwuje się

analogiczny spadek wartości zwrotów środków finansowych dokonywanych na rzecz innych powiatów, co jest ujęte na poniższym wykresie:

Wykres 13. Zwrot środków finansowych za dzieci z terenu innych Powiatów przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018 – 2020 na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie, w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego przebywało 3 dzieci pochodzących spoza naszego Powiatu. Dzieci zostały umieszczone na podstawie postanowień Sądu działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Z tego tytułu Powiat Warszawski Zachodni otrzymał **131 307,29 zł** jako zwrot wydatków przeznaczonych na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Porozumienia na zwrot wydatków za umieszczenie dzieci na terenie naszego powiatu są zawarte z Otwockiem, Grodziskiem Mazowieckim i Powiatem Radomsko-Zachodnim. Ogólna liczba dzieci, jakie przebywały w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie to 9 (3 spoza i 6 z terenu PWZ), z czego 3 dzieci opuściła placówkę w 2020 roku, w tym jedno dziecko z terenu miasta st. Warszawy.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 15/2020 Starosty Warszawskiego Zachodniego z dnia 9 marca 2020r. ukazanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z dnia 16 marca 2020r. poz. 2469, średni miesięczny **koszt utrzymania dziecka w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie w roku 2020 wynosił 4 452,00 zł**. Średni miesięczny **koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Błoniu w roku 2020 wynosił 6 217,81 zł**, natomiast w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Dziekanowie Leśnym – **6 272,58 zł**.

Ogólne, łączne koszty placówek opiekuńczo – wychowawczych przedstawiają się następująco:

POW1 Błonie: 1 038 931,06 zł
 POW2 Dziekanów Leśny: 940 760,30 zł
 RDD Nr 1 w Wiktorowie: 342 130,31 zł.

W okresie sprawozdawczym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Błoniu, Nr 2 w Dziekanowie Leśnym i Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie przebywało 8 dzieci pochodzących spoza naszego Powiatu (3 dzieci opuściło placówkę w 2020 roku). Dzieci zostały umieszczone na podstawie postanowień Sądu działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o *wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Z tego tytułu Powiat Warszawski Zachodni otrzymał **304 993,59 zł** jako zwrot wydatków przeznaczonych na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Porozumienia na zwrot wydatków za umieszczenie dzieci na terenie naszego powiatu są zawarte z Grodziskiem Mazowieckim, Otwockiem, m. st. Warszawa i Powiatem Radomsko.

c. Partycypacja gmin w ponoszeniu wydatków za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz w rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o *wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka oraz art. 191 ust. 10 w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
1. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
2. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Z tego tytułu, w 2020r., gminy do Powiatu przekazały kwotę **2 085 107,60 zł**. Kwota ta z roku na rok jest coraz większa. W 2019 roku zwroty z gmin wyniosły 1 724 169,79 zł natomiast w 2018 roku 1 303 523,40 zł. Łącznie od 2012-2019, kiedy weszła w życie *ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* gminy dokonały zwrotu do Powiatu Warszawskiego Zachodniego na łączną kwotę **7 290 280,56 zł**.

Dokładna analiza zagadnienia partycypacji gmin w ponoszeniu wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej przedstawiona jest poniżej:

Tabela 24. Liczba dzieci pochodzących z gmin PWZ umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej po 2012 roku, za które gminy ponoszą wydatki

Gmina	Ilość dzieci (2020r.)	Wartość zwrotu gmin (w zł) – ogółem 2012r.-2019r.	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2020 rok
Kampinos	8	462 782,70 zł	71 647,38 zł
Leszno	15	426 798,98 zł	215 431,55 zł
Izabelin	4	350 086,35 zł	38 087,65 zł
Łomianki	31	704 601,46 zł	151 735,75 zł
Ożarów Mazowiecki	41	1 894 726,81 zł	568 024,47 zł
Stare Babice	17	965 636,13 zł	132 036,62 zł
Błonie	71	2 485 648,13 zł	908 144,18 zł
RAZEM	187	7 290 280,56 zł	2 085 107,60 zł

Źródło: opracowanie własne

Cztery gminy Powiatu Warszawskiego „dominują” w zestawieniu tych, które ponoszą najwyższe koszty zwrotu z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a są to Błonie, Ożarów Mazowiecki. Po przeciwnej stronie są Kampinos i Izabelin, które ponoszą najniższe koszty z tytułu zwrotów, a ponadto można zauważyć, że kwoty zwrotów z roku na rok są coraz niższe. Dokonując analizy tego zagadnienia na przestrzeni lat w większości przypadków z każdym kolejnym rokiem wzrasta ogólna wartość zwrotu gmin do powiatu, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 25. Wartość zwrotów z poszczególnych gmin w latach 2018 – 2020

Gmina	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2018 rok	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2019 rok	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2020 rok
Kampinos	77 078,47 zł	78 229,33 zł	71 647,38 zł
Leszno	79 931,83 zł	135 625,74 zł	215 431,55 zł
Izabelin	50 710,15 zł	42 148,97 zł	38 087,65 zł
Łomianki	107 391,76 zł	126 511,33 zł	151 735,75 zł
Ożarów Mazowiecki	312 829,90 zł	462 252,26 zł	568 024,47 zł
Stare Babice	131 105,20 zł	142 584,04 zł	132 036,62 zł
Błonie	544 476,09 zł	736 818,12 zł	908 144,18 zł
RAZEM	1 303 523,40 zł	1 724 169,79 zł	2 085 107,60 zł

9. Usamodzielnienia wychowanków

Zgodnie z art. 140 ust.1 *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną oraz na mocy art. 88 *ustawy o pomocy społecznej* osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej „osobą usamodzielnianą” zostaje objęta pomocą, mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także przyznaje się pomoc:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- na zagospodarowanie.

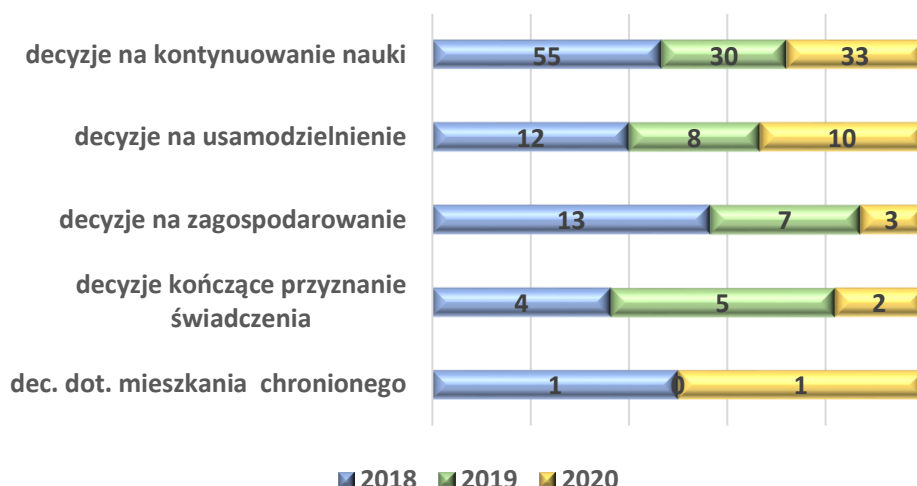
Wyżej wymienioną pomoc finansową udziela się na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2020 roku wydano łącznie **49 decyzji**, w tym:

- na kontynuowanie nauki – 33,
- na usamodzielnienie – 10,
- na zagospodarowanie – 3,
- decyzja kończąca dot. przyznania świadczenia na kontynuowanie nauki – 2,
- decyzja przyznająca mieszkanie chronione – 1.

Analizując to zagadnienie na przestrzeni ostatnich lat można wyciągnąć wniosek, iż wraz z kolejnym rokiem sprawozdawczym ogólna liczba wystawionych decyzji ulega zmniejszeniu, jednak rok 2018 był rokiem gdzie wydano najwięcej decyzji, spowodowane to było wejściem w życie Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, w związku z czym należało zmienić wysokość świadczenia na kontynuowanie nauki z 500,00 zł na 526,00 zł. Jednak w 2020 roku wydanych decyzji było najmniej.

Wykres 14. Liczba wydanych decyzji z uwzględnieniem rodzaju decyzji – zestawienie za lata 2018-2020

Źródło: opracowanie własne

W 2020 roku zostało wydanych ogółem 49 decyzji, w 2019 roku - 50 decyzji, w roku 2018 roku 85, czego 27 to decyzje zmieniające, które spowodowane były wejściem w życie Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej.

Mimo tego, że liczba decyzji jest do siebie zbliżona, to widać wyraźnie zarysowaną tendencję spadkową niezależnie od rodzaju decyzji (poza decyzjami na kontynuowanie nauki).

Tabela 26. Liczba usamodzielnianych wychowanków w 2020 roku

Lp.	Liczba usamodzielnianych wychowanków	Razem	Z terenu PWZ	Z innych powiatów
1.	po rodzinach zastępczych	28	27	1
2.	po placówkach opiekuńczo – wychowawczych	10	10	0
3.	po Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych/ Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii	3	3	0
Razem		41	40	1

Źródło: opracowanie własne.

Łączna liczba osób usamodzielnianych, którym udzielano wsparcia w 2020 roku wynosi 41 osoby, z czego zdecydowana większość stanowi osoby, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (28 osób). Zdecydowanie mniej – 10 osób korzystających z w/w wsparcia przebywała w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, natomiast 3 osoby – w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych bądź też Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii.

a. Wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze

Dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, którym również przysługuje pomoc finansowa wypłacana w całym procesie usamodzielnienia, wydano łącznie **161 492,05 zł.**

Tabela 27. Pomoc na usamodzielnienie dla wychowanków z rodzin zastępczych w 2020r.

Lp.	Rodzaj pomocy	Wydatkowana kwota
1.	kontynuowanie nauki	126 952,05 zł
2.	na usamodzielnianie	32 963,00 zł
3.	na zagospodarowanie	1 577,00 zł
Razem		161 492,05 zł

Źródło: opracowanie własne.

b. Wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo - wychowawcze

W 2020 roku 13 pełnoletnich wychowanków placówek było objętych pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Pomoc ta wyniosła łącznie **43 384,92 zł.** Zostali nią objęci zarówno wychowankowie mieszkający na terenie powiatu jak i ci, którzy go opuścili i osiedlili się poza nim.

Tabela 28. Pomoc na usamodzielnienie dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze (w tym MOW) w 2020r.

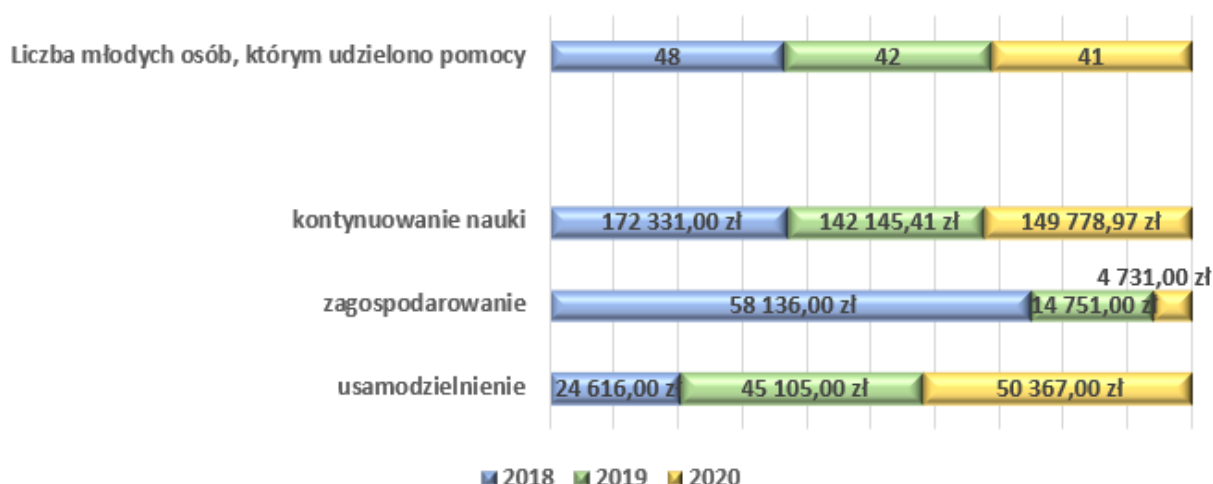
Lp.	Rodzaj pomocy	Wydatkowana kwota
1.	kontynuowanie nauki	22826,92 zł (21 240,22 zł – po placówkach op.-wych.; 1586,70 zł – po MOW)
2.	na zagospodarowanie	3154,00 zł
3.	na usamodzielnienie	17404,00 zł (13878,00 zł – po placówkach op.-wych.; 3526,00 zł – po MOW)
Razem		43 384,92 zł

Źródło: opracowanie własne

Osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych na bieżąco uzyskują wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Koordynatorzy pieczy zastępczej wspólnie z wychowankami i opiekunami opracowują program usamodzielnienia, który wyznacza zadania i cele pomocne w realizacji procesu usamodzielnienia, który ma przygotować młodego człowieka do samodzielnego życia poza rodziną zastępczą. Największym problemem w procesie usamodzielnienia wychowanków jest udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.

Podsumowując pomoc dla osób usamodzielniających się zarówno po rodzinach zastępczych, jak i po placówkach opiekuńczo – wychowawczych można stwierdzić, że koszty uwzględniające młode osoby po pobycie w rodzinie zastępczej są nieporównywalnie większe niż pomoc dla dzieci po placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Wynika to z faktu, że tych dzieci jest więcej – 28 młode osoby po rodzinach zastępczych wobec 13 osób po placówkach opiekuńczo – wychowawczych (z uwzględnieniem MOW i MOS). Liczba młodych osób, którym udziela się w/w świadczeń systematycznie maleje – z 48 w 2018 roku, 42 w 2019 roku, kończąc 41 w 2020 roku.

Wykres 15. Liczba osób usamodzielnianych wraz ogólną kwotą przeznaczoną na różne rodzaje udzielonej pomocy w latach 2018 – 2020

Źródło: opracowanie własne

Jeszcze jedna zależność, jaką można dostrzec odnosi się do kierunku wzrostu świadczeń w poszczególnych latach. Tak jak pomoc na zagospodarowanie wraz z upływem czasu systematycznie maleje, co zostało zilustrowane na powyższym wykresie, tak wysokość pomocy na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki z roku na rok systematycznie wzrasta.

W dniu 19 listopada 2020 roku Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego Uchwałą NR XV/139/2020 podwyższyła wysokość kwoty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki dla osób usamodzielnianych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego z 526,00 zł do wysokości 1000,00 zł miesięcznie od 1 stycznia 2021 roku.

Plan pracy na 2021r. w zakresie pomocy na usamodzielnienia:

- bieżąca pomoc w rozwiązywaniu problemów, z którymi pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, opuszczających MOWy i MOSy nie są w stanie poradzić sobie samodzielnie;
- prowadzenie dokumentacji pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek wychowawczych;
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych oraz okresowych ocen sytuacji materialno – bytowej;
- kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznania świadczeń pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz opuszczających MOWy i MOSy;
- wprowadzanie danych dotyczących udzielonych świadczeń przez PCPR do programu komputerowego Pomost.

10. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz alimentacja na jego rzecz

Zgodnie z art. 193 ust. 1 pkt. 1 i 2 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice biologiczni ponoszą opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka bądź średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce profilaktyczno – terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce profilaktyczno – terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W myśl ustawy, za ponoszenie opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice odpowiadają solidarnie. Opłatę ponoszą także rodzice pozbawieni władzy rodzicielskiej lub którym władza rodzicielska została zawieszona albo ograniczona. Opłatę, o której mowa, rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z Uchwałą Nr XII/121/2012 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 29 marca 2012 roku (ogłoszoną w dniu 4 czerwca 2012 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, poz. 4507), po zbadaniu sytuacji życiowej rodziców biologicznych można umorzyć w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczyć termin płatności, rozłożyć na raty lub odstąpić od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wydało **50 decyzji odstępujących od ustalenia odpłatności** od rodziców, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.

Wśród najczęściej występujących przyczyn wydania decyzji o odstąpieniu wyróżnia się trudna sytuacja finansowa (tj. nieprzekraczanie 300% kryterium odpowiednio dla osoby samotnie gospodarującej bądź osoby w rodzinie zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*), a także długotrwała lub ciężka choroba oraz orzeczona niepełnosprawność.

Uwzględniając gminę pochodzenia dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, zdecydowanie najwięcej decyzji zostało wydanych dla rodziców dzieci pochodzących

z gminy Błonie, a w dalszej kolejności z gminy Ożarów Mazowiecki. Dokładną analizę tego zagadnienia przedstawia poniższa tabela:

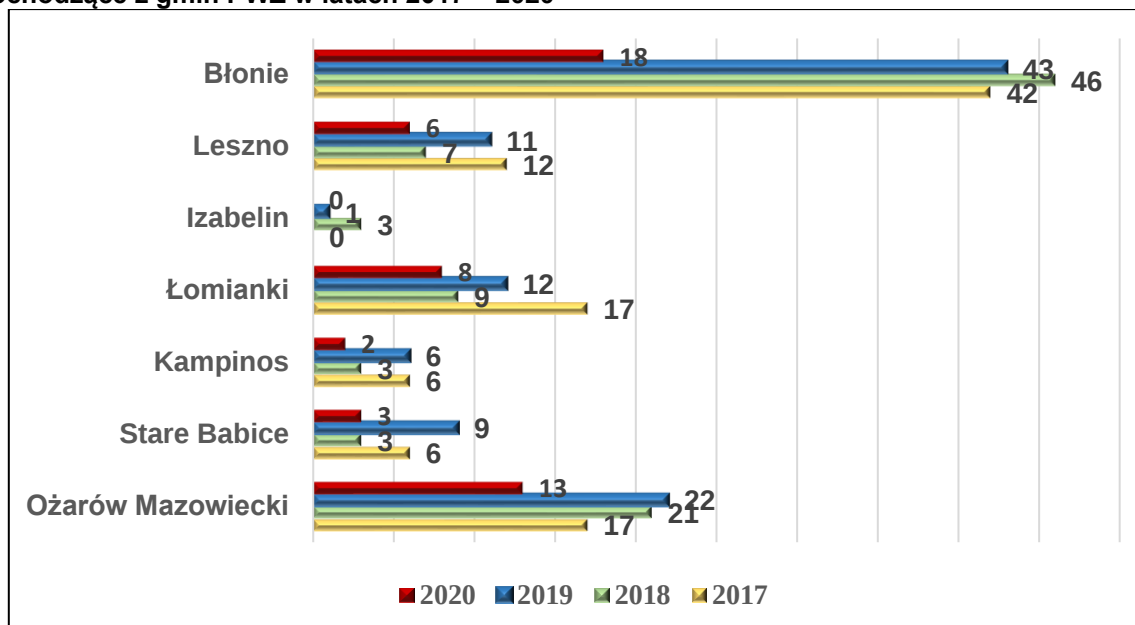
Tabela 29. Liczba wydanych decyzji o odstąpieniu od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy a gmina jego pochodzenia

Lp.	Gmina	Liczba wydanych decyzji z uwzględnieniem Gminy pochodzenia dziecka
1.	Błonie	18
2.	Leszno	6
3.	Izabelin	0
4.	Łomianki	8
5.	Kampinos	2
6.	Stare Babice	3
7.	Ożarów Mazowiecki	13
	Razem	50

Źródło: opracowanie własne

Na przestrzeni ostatnich lat liczba decyzji o odpłatności od rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pozostaje na podobnym poziomie: 101 – w 2017 roku, 92 decyzje w 2018 roku oraz 104 decyzje w roku 2019. W roku 2020 została wydana najmniejsza liczba decyzji dla rodziców biologicznych, do czego bezpośrednio przyczyniła się sytuacja epidemiczna w kraju. Udział poszczególnych gmin w analizowanym zagadnieniu jest następujący:

Wykres 16. Liczba wydanych decyzji dotyczących odstąpienia od ustalenia odpłatności za dzieci pochodzące z gmin PWZ w latach 2017 – 2020

Źródło: opracowanie własne

Zauważyć można, że w gminie Błonie występuje największa liczba postępowań w sprawie odstąpienia od ustalenia odpłatności zakończonych decyzją administracyjną.

Zgodnie z art. 38 cytowanej ustawy, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest

zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wystosowało **35 pozwów o alimenty**, zgodnie z kompetencją sądów tj. do Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, Pruszkowie oraz Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza. Postępowania zakończyły się przyznaniem alimentów na rzecz dziecka. Wnioskowane kwoty alimentów wahają się od 50,00 zł, przez 100,00 zł – 200,00 zł do maksymalnie 300,00 zł. Sądy w takich właśnie kwotach zasądziły alimenty na rzecz dzieci. Zawarto także 8 umów alimentacyjnych, stanowiących alternatywę wobec wytyczania powództwa alimentacyjnego.

11. Placówki wsparcia dziennego

Od 1 stycznia 2012 roku zgodnie z *ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina. Powiat może prowadzić lub zlecić prowadzenie placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Powiat Warszawski Zachodni w 2020 roku dotował w tym zakresie działalność niżej wymienionych organizacji pozarządowych i organizacji kościelnych, które prowadzą na terenie powiatu placówki wsparcia dziennego, w tym jedna o profilu specjalistycznym i dwie w formie łączonej czyli opiekuńczej i specjalistycznej.

Tabela 30. Placówki wsparcia dziennego na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Lp.	Podmiot prowadzący świetlice	Nazwa i adres świetlicy
1.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Dobra Wola Błonie”; 05-870 Błonie, ul. Narutowicza 20	Świetlica Integracyjno-Terapeutyczna „Dajemy Nadzieję” 05- 870 Błonie, ul. Narutowicza 20
2.	Stowarzyszenie „RAZEM” ul. Szkolna 2, 05-085 Kampinos	Świetlica Środowiskowa „Lipa” z oddziałami specjalistycznymi Łazy 40A i „Dąb” w Kampinosie
3.	Stowarzyszenie Kulturalne „Kotwica” Borzęcin Duży ul. Warszawska 697	Świetlica Środowiskowa „Wszędobylscy” Borzęcin Duży ul. Warszawska 697
4.	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Warszawa ul. Knyszyńska 1	Ognisko Dziecięco-Młodzieżowe Izabelin ul. Matejki 21, 05-080 Izabelin
5.	Parafia Rzymsko – Katolicka Miłosierdzia Bożego w Ożarowie Mazowieckim, ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki	Świetlica Środowiskowa i Socjoterapeutyczna z Oddziałem Rehabilitacyjnym ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki

6.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej ul. Deotymy 42, Warszawa	Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny KSN Blizne Jasińskiego ul. Kopernika 10 05-082 Stare Babice
----	---	--

Źródło: opracowanie własne

Kwota dofinansowania w 2020 r. działalności placówek wsparcia dziennego wyniosła łącznie dla wszystkich podmiotów **320 000,00 zł.**

Działalność świetlic jest bardzo istotnym elementem pracy w środowisku lokalnym na rzecz rodzin i dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wielokrotnie dzięki systematycznej profilaktycznej pracy wychowawców, unikano kryzysu w rodzinie naturalnej, umieszczania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Zgodnie z poleceniem Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 marca 2020 roku i decyzjami następującymi po tym czasie, w związku z sytuacją epidemiczną panującą w kraju, od dnia 26 marca 2020 roku działalność świetlic została zawieszona. Część placówek wsparcia dziennego widząc taką potrzebę, przekształciła swoją dotychczasową działalność i rozpoczęła pracę w systemie zdalnym. Wynika to z ogromnej potrzeby wsparcia dzieci, w trudnym dla nich, epidemicznym czasie.

Plan pracy na rok 2021 w zakresie placówek wsparcia dziennego:

1. analiza otrzymywanych sprawozdań;
2. współpraca – w zakresie realizacji zadania.

II. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO NA LATA 2014 – 2020

Zgodnie z obowiązującym Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2014-2020, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim działa w oparciu o zasadę systemowości, interdyscyplinarności i kompleksowości. Tylko wieloaspektowe podejście do zjawiska przemocy w rodzinie może okazać się realnie pomocne. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązać problemu przemocy w rodzinie – niezbędna jest do tego współpraca, integracja działań, a przede wszystkim stworzenie stałej sieci współdziałających ze sobą instytucji. Interwencje mające miejsce na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego pokazują jak ważne jest wsparcie rodzin pozostających w kryzysie, dlatego poszukiwanie nowych, interaktywnych form udzielania pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie stanowi wyzwanie dla wszystkich podmiotów skupionych wokół dziecka i rodziny.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie regularnie biorą udział w organizowanych przez poszczególne Gminy Zespołach Interdyscyplinarnych, gdzie omawiana jest sytuacja rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, a także dalsze kierunki pracy zarówno z osobami doznającymi przemocy, jak i ją stosującymi. W 2020 roku, przedstawiciele PCPR byli obecni na 4 Zespołach Interdyscyplinarnych. Ma to ogromne znaczenie przy tworzeniu wcześniej wspomnianej trwałej współpracy międzyinstytucjonalnej.

Profesjonalizacja kadry w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest znaczącym elementem tworzonego systemu wsparcia ujętego w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Tematyka przemocy w rodzinie jest zagadnieniem wymagającym od pracowników jednostek pomocowych wyjątkowych umiejętności w zakresie współpracy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc. Umiejętności te ciągle trzeba doskonalić, poszerzać swoje horyzonty, szczególnie w zakresie diagnostyki zjawiska przemocy, przeciwdziałania zapobiegania uzależnieniom.

Kolejnym z istotnych elementów wsparcia dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy jest działalność Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, które powstało 1 kwietnia 2010 roku jako odpowiedź na potrzeby mieszkańców Powiatu. Działanie tego elementu systemu wsparcia zostało omówione w poprzedniej części sprawozdania.

Realizacja poszczególnych celów Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie odbywa się na przestrzeni 6 lat, według potrzeb mieszkańców i możliwości realizacji wykonawców.

Dom Samotnej Matki w Laskach

Powiat Warszawski Zachodni, w 2020 roku w dalszym ciągu współpracował z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Laskach w zakresie prowadzenia w ramach interwencji kryzysowej, **domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży**, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej, zamieszkałych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Powiat na realizację zadania w roku 2020 przekazał kwotę **100 000,00 zł. W 2020 roku w Domu Samotnej Matki przebywały 4 kobiety i 9 dzieci, z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego (z czego 1 kobieta z dzieckiem przebywała dwukrotnie w ciągu roku).**

Dom Samotnej Matki w Laskach zapewnia całodobowy (okresowy) pobyt dla kobiet w ciąży i z małoletnimi dziećmi, umożliwiając:

1. zaspokojenie podstawowych potrzeb tj. wyżywienia, ubrania, podstawowych środków higieny osobistej i czystości, w sytuacjach, gdy nie miały możliwości ich samodzielnego zakupu – darowizny Towarzystwa, Banku Żywności SOS,
2. korzystanie ze świadczeń zdrowotnych,
3. wsparcie psychologa, pracownika socjalnego.

Głównym celem pomocy świadczonej przez Dom jest zapewnienie bezpiecznego schronienia kobietom i ich dzieciom, które są dotknięte przemocą w rodzinie lub znajdują się w innej sytuacji kryzysowej. Z bezpiecznym schronieniem związany jest cel kolejny, do którego powinny dążyć kobiety trafiające do DSM, a mianowicie usamodzielnienie i osiągnięcie stabilizacji życiowej. Pośrednimi celami są: szeroko pojmowana aktywizacja, poprawa sytuacji bytowej, poprawa funkcjonowania psychicznego, społecznego i zawodowego, odbudowa relacji społecznych oraz nabycie i rozwinięcie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

III. POMOC SPOŁECZNA

1. Zadania związane z prowadzeniem i kierowaniem do domów pomocy społecznej

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego działają dwa Domy Pomocy Społecznej, dla których organem prowadzącym jest Powiat Warszawski Zachodni:

- **Dom Pomocy Społecznej im. Księdza Kardynała Józefa Glempa w Bramkach** *przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych* – 170 miejsc (152+18). Koszt utrzymania jednego mieszkańca na tzw. „nowych zasadach” (osoba przyjęta do DPS po 1 stycznia 2004r.) w 2020r. wynosił 4 466,00 zł miesięcznie.

- **Dom Pomocy Społecznej w Bramkach** - 170 miejsc

Dom Pomocy Społecznej w Bramkach decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 30.12.2009r. otrzymał zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony. Wojewoda Mazowiecki decyzją Nr 2/2012r z dnia 14 marca 2012r. zezwolił Powiatowi Warszawskiemu Zachodniemu na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Bramkach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekle psychicznie chorych, na czas nieokreślony.

- **Dom Pomocy Społecznej w Sadowej** *przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie* – 100 miejsc. Koszt utrzymania jednego mieszkańca na tzw. „nowych zasadach” (osoba przyjęta do DPS po 1 stycznia 2004r.), w 2020r. wynosił 4 437,00 zł miesięcznie.

Dom Pomocy Społecznej w Sadowej otrzymał Decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 31.12.2010 r. zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony.

W 2005 roku Starosta Warszawski Zachodni podpisał umowę z Fundacją „Miłosierdzie i Kultura” z siedzibą w Warszawie na finansowanie 9 miejsc z tendencją malejącą w Domu Opiekuńczo - Leczniczym Opatrzności Bożej w Pilaszkowie. Fundacja posiada zezwolenie Wojewody Mazowieckiego na prowadzenie w ramach działalności statutowej placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pod nazwą Dom Opiekuńczo-Leczniczy Opatrzności Bożej w Pilaszkowie na czas nieokreślony. Do 30.11.2020r. dotacja od Wojewody Mazowieckiego była przekazywana na 3 osoby, po czym od 01.12.2020 roku dotacją Wojewody Mazowieckiego objęte były 2 osoby.

Od 2004 roku zmieniły się zasady kierowania osób do domów pomocy społecznej. Zgodnie z art.59 ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, organem kierującym i ustalającym odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej jest gmina właściwa dla osoby w dniu jej kierowania.

Obowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej
- przy czym osoby i gmina określone w pkt. 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W związku z powyższym, Wojewoda Mazowiecki nie przekazuje dotacji na osoby skierowane do domu pomocy społecznej po 1 stycznia 2004 roku.

Od 1 stycznia 2004 roku do Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie wpływają przygotowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej dokumenty osób, które starają się o przyjęcie do domów pomocy społecznej, dla których organem prowadzącym jest powiat. Organ gminy lub miasta, z którego jest osoba zainteresowana

umieszczeniem w domu pomocy społecznej, wystawia decyzję kierującą i o odpłatności za pobyt w DPS.

Decyzję o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej w Bramkach lub w Sadowej wydaje z upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2020 roku wydano 216 decyzji administracyjnych w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej 15 decyzji
- o zmianie odpłatności za dom pomocy społecznej (dla mieszkańców na tzn. "starych zasadach") 196 decyzji
- o ustaleniu należności podlegającej zwrotowi 2 decyzje
- inne (uchylenie decyzji) 3 decyzje

Na koniec 2020 roku liczba osób przebywających Domu Pomocy Społecznej na starych i nowych zasadach przedstawiała się następująco:

Tabela 31. Liczba osób na starych i nowych zasadach na 31.12.2020r.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób na starych zasadach	Liczba osób na nowych zasadach	Liczba miejsc ogółem
DPS w Bramkach	71	90	170
DPS w Sadowej	59	38	100
DOL Piłaszków	2	0	2

Źródło: opracowanie własne

Plan pracy na 2021 rok dotyczący zadań związanych z prowadzeniem i umieszczaniem do domów pomocy społecznej:

1. przygotowywanie sprawozdań z DPS do Wydziału Polityki Społecznej MUW;
2. analiza dokumentacji osób zainteresowanych umieszczeniem w domu pomocy społecznej na terenie naszego powiatu przy współpracy z konkretnym Domem;
3. wystawianie decyzji o umieszczeniu w DPS;
4. wystawianie decyzji zmieniającej odpłatności (mieszkańcom przebywającym wg tzw. starych zasad) na podstawie wywiadów środowiskowego z DPS;
5. współpraca z DPS w Bramkach i DPS w Sadowej pod względem merytorycznym.

Domy Pomocy Społecznej z tereny Powiatu Warszawskiego Zachodniego w ciągu całego roku otrzymywały dodatkowe wsparcie finansowe na walkę z wirusem COVID-19. Otrzymane środki zostały przeznaczone głównie na dodatkowe wynagrodzenie dla personelu i zakup środków ochrony osobistej (np. maseczki, kombinezony, rękawiczki itp.).

Domy Pomocy Społecznej otrzymały następujące granty:

1. „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo – leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19” – umowa z NFZ

	Planowana wysokość grantu	Faktyczne wykorzystanie	Źródło finansowania (kwoty wg planu)
Dom Pomocy Społecznej w Sadowej	24 030,83 zł	24 030,83 zł	84,17% dotacji – środki europejskie 20 226,75 zł 15,83% - środki dotacji celowej 3 804,08 zł
Dom Pomocy Społecznej w Bramkach	35 802,22 zł	35 802,21 zł	84,17% dotacji – środki europejskie 30 134,73 zł 15,83% - środki dotacji celowej 5 667,49 zł

2. Wsparcie dla Domów Pomocy Społecznej w walce z epidemią COVID-19 w ramach projektu „Wsparcie dla Mazowsza” – umowa z Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej

	Planowana wysokość grantu	Faktyczne wykorzystanie	Źródło finansowania (kwoty wg planu)
Dom Pomocy Społecznej w Sadowej	252 996,00 zł	244 702,84 zł	środki europejskie 213 225,03 zł środki budżetu państwa 39 770,97 zł
Dom Pomocy Społecznej w Bramkach	408 498,24 zł	408 497,58	środki europejskie 344 282,31 zł środki budżetu państwa 64 215,93 zł

3. Wsparcia finansowego na rzecz DPS udzielał także Wojewoda Mazowiecki w trzech kolejno następujących po sobie umowach:

- a. UMOWA Nr 32/DPS/2020 z dnia 11.08.2020r. – umowa na łączną kwotę 97 500 zł

	Plan /do środków z MUW/	Wykonanie /do środków z MUW/	Źródło finansowania (kwoty wg planu)	Źródło finansowania (kwoty wg wykonania)
Dom Pomocy Społecznej w Sadowej	38 100,00 zł	38 100,00 zł	Dotacja budżetu państwa 38 100,00 zł Środki własne POWIATU 9 525,00 zł	Dotacja budżetu państwa 38 100,00 zł Środki własne POWIATU 9 525,00 zł Środki własne dps 65,21 zł
Dom Pomocy	59 400,00 zł	59 400,00 zł	Dotacja budżetu państwa 59 400,00 zł	jak w planie

Społecznej w Bramkach			Środki własne POWIATU 14 850,00 zł	
------------------------------	--	--	--	--

b. UMOWA Nr 31/DPS/DPS 2/2020 z dnia 16.11.2020r. - umowa na łączną kwotę 119 300 zł

	Plan /do środków z MUW/	Wykonanie /do środków z MUW/	Źródło finansowania (kwoty wg planu)	Źródło finansowania (kwoty wg wykonania)
Dom Pomocy społecznej w Sadowej	26 400,00 zł	26 400,00 zł	Dotacja budżetu państwa 26 400,00 zł Środki własne dps 6 600,00 zł	Dotacja budżetu państwa 26 400,00 zł Środki własne dps 6 667,67 zł
Dom Pomocy Społecznej w Bramkach	98 900,00 zł	98 900,00 zł	Dotacja budżetu państwa 98 900,00 zł Środki własne dps 24 725,00 zł	Dotacja budżetu państwa 98 900,00 zł Środki własne dps 25 114,35 zł

c. UMOWA Nr 32/DPS/DPS3/2020 z dnia 30.11.2020r. – umowa na łączną kwotę 117 500,00 zł

	Plan /do środków z MUW/	Wykonanie /do środków z MUW/	Źródło finansowania (kwoty wg planu)	Źródło finansowania (kwoty wg wykonania)
Dom Pomocy społecznej w Sadowej	47 400,00 zł	47 400,00 zł	Dotacja budżetu państwa 47 400,00 zł Środki własne POWIATU 11 850,00 zł	Dotacja budżetu państwa 47 400,00 zł Środki własne POWIATU 11 850,00 zł Środki własne dps 296,09 zł
Dom Pomocy Społecznej w Bramkach	70 100,00 zł	70 100,00 zł	Dotacja budżetu państwa 70 100,00 zł Środki własne POWIATU 17 526,00 zł	jak w planie

Ponadto Umową nr 2-10/MCPS/07/2020/B/SK z dnia 05.08.2020r. pomiędzy Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej a Powiatem Warszawskim Zachodnim, na rzecz DPS w Bramkach zostało przekazane w nieodpłatne użytkowanie 1 urządzenie do oczyszczania powietrza i 3 szt. kartridży o łącznej wartości 9 782,69 zł brutto.

Zakup urządzenia był sfinansowany ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego.

2. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu jest Ośrodkiem Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi typu A i B, prowadzonym przez Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz Się Do Nas”. Jest to placówka dziennego pobytu, przeznaczona dla osób dorosłych, z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego, obecnie dla 60 uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu funkcjonuje od 1 października 2004 roku. Pierwotnie ośrodek wsparcia był przeznaczony dla 40 osób. Od 1 stycznia 2015r. liczba miejsc została zwiększona – do 55 (z wyodrębnionymi 15 miejscami w Bramkach). Natomiast od 01 października 2018r. Wojewoda Mazowiecki ponownie wyraził zgodę na zwiększenie liczby miejsc i obecnie wynosi ona 60 tj.: usługi realizowane w Łubcu – 40 miejsc dla osób z zaburzeniami psychicznymi i w Bramkach – 20 miejsc dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W 2020 roku z usług w/w Ośrodka korzystało 67 osób z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego tj. z gmin: Błonie, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice, Leszno. Większość uczestników jest dowożona do placówki i odwożona do domu.

Drugim Ośrodkiem wsparcia, który rozpoczął swoją działalność w grudniu 2015r. jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadowej** przeznaczony dla 20 osób z zaburzeniami psychicznymi typu A, prowadzony przez Społeczną Pomoc Stowarzyszenie „DOM”.

W ciągu 2020 roku z usług w/w Ośrodka korzystały łącznie 20 osób. Uczestnicy pochodzą z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz gmin ościennych. Uczestnicy zamieszkujący poza granicami powiatu korzystają z usług ŚDS na podstawie umów i porozumień zawartych między Powiatem Warszawskim Zachodnim a Powiatem Nowodworskim (Porozumienie Nr WAK.031.4.2016 z dnia 22.02.2016r.), Gminą Pomiechówek (porozumienie z dnia 10.02.2016r.) oraz Gminą Czosnów (porozumienie z dnia 01.12.2015r.).

Zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej* jest to zadanie zlecone Powiatowi przez Wojewodę. Środki na finansowanie działalności Środowiskowych Domów Samopomocy są przekazywane z budżetu Wojewody Mazowieckiego i w 2020 roku wynosiły:

- 1/ dla ŚDS w Łubcu 1 412 115,00 zł,
- 2/ dla ŚDS w Sadowej 508 155,00 zł.

Środowiskowe Domy Samopomocy w swojej bieżącej działalności realizują zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając oparcia społecznego osobom chorym psychicznie oraz osobom z niepełnosprawnością intelektualną, mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, pozwalających na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnieniem i integracją społeczną. Pomoc ta ma głównie na celu utrzymanie osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji.

W 2020 roku w ramach pracy z uczestnikami, Domy realizowały zadania wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Swoje działania, w roku 2020, Domy realizowały poprzez:

1. Realizację zadań zgodnie z indywidualnymi planami postępowania wspierająco – aktywizującego każdego uczestnika;
2. Prowadzenie treningów umiejętności społecznych;
3. Pomaganie w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
4. Prowadzenie profilaktyki w zakresie zdrowia psychicznego i somatycznego;
5. Prowadzenie zajęć z zakresu terapii zajęciowej;
6. Prowadzenie zajęć z zakresu rekreacji ruchowej z udziałem koni (hipoterapia), w celu poprawy lub podtrzymania ogólnej kondycji fizycznej i psychicznej uczestników;
7. Dążenie do pełnej integracji osób chorych psychicznie poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej;
8. Udzielanie pomocy przy rozwiązywaniu spraw i problemów;
9. Współpracę z rodziną w zakresie kształtowania odpowiednich postaw wobec uczestnika oraz innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze udzielania pomocy, w zakresie niezbędnym, gwarantującym jak największą efektywność wspólnie podejmowanych oraz realizowanych działań na rzecz uczestników;
10. Dbanie o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu;
11. Zapewnienie właściwego poziomu usług;
12. Dążenie do poprawy jakości życia uczestników;
13. Zapewnienie możliwości skorzystania z posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego;

14. Zapewnienie możliwości skorzystania z usługi transportowej, polegającej na dowożeniu uczestników na zajęcia;
15. Pozyskiwanie funduszy na potrzeby ponad standardowych zadań.

Domy są miejscem wsparcia dla wszystkich tych osób, które ze względu na przewlekły charakter choroby i często pojawiającej się izolacji społecznej, tracą poczucie własnej wartości oraz samooceny. U osób uczestniczących w zajęciach w placówce dominują następujące deficyty:

- schizofrenia paranoidalna;
- zaburzenia zachowania;
- zaburzenia emocjonalne;
- zaburzenia nastroju;
- zaburzenia depresyjne;
- zespół paranoidalny;
- zaburzenia lękowe;
- fobie społeczne,
- niepełnosprawność intelektualna.

Dodatkowo przy zaburzeniach psychicznych, często występują schorzenia współistniejące tj. padaczka, upośledzenie umysłowe, choroby somatyczne.

Rekrutacja uczestników przebiega zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej* i *Ustawą o ochronie zdrowia psychicznego*. Uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu i Sadowej są osoby dorosłe (kobiety i mężczyźni, dolna granica wieku 18 lat, górna granica wieku nieograniczona) chore psychicznie, mieszkające na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz na mocy zawartego porozumienia – mieszkańcy powiatu nowodworskiego. Warunkiem uczestnictwa w zajęciach jest uzyskanie skierowania wydanego przez lekarza rodzinnego i lekarza psychiatrę lub neurologa oraz decyzji administracyjnej kierującej do ŚDS wydanej z upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2019 roku 87 osób posiadało decyzję do ŚDS-ów, na podstawie wywiadów środowiskowych przeprowadzanych co 6 miesięcy w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby zainteresowanej, przez pracownika socjalnego PCPR.

Zgodnie z zasadami funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy uczestnicy zajęć zobowiązani są do ponoszenia odpłatności w wysokości uzależnionej od kryterium dochodowego oraz sytuacji materialno – bytowej. I tak, w 2020 roku odpłatność ponosiło 5 osób. Obowiązywała ona do marca 2020 roku. Następnie w związku z decyzjami Wojewody Mazowieckiego o zawieszeniu działań stacjonarnych w Środowiskowych Domach Samopomocy, uczestnicy zostali zwolnieni z ponoszenia opłaty za pobyt w ośrodku wsparcia.

W dniu 4 listopada 2016 r. została uchwalona, z inicjatywy Rady Ministrów, ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860). Zgodnie z postanowieniami tej ustawy Rada Ministrów przyjęła w terminie do dnia 31 grudnia 2016 r. program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” dotyczący w szczególności wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, opieki, w tym paliatywnej, lub rehabilitacji dzieci, wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży powikłanej, pomocy w zabezpieczeniu szczególnych potrzeb, w tym mieszkaniowych, rodzin z dzieckiem posiadającym stosowne zaświadczenie.

Program obejmuje kompleksowe rozwiązania, w szczególności w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomagania

dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wsparcia mieszkaniowego, a także koordynacji wsparcia, poradnictwa i informacji. Jednym z wiodących zadań, w zakresie usług wspierających i rehabilitacyjnych jest m.in. zapewnienie opieki wychowawczej dla rodziców lub opiekunów osób niepełnosprawnych. Istotnym elementem realizacji Programu jest rozwój sieci środowiskowych domów samopomocy, między innymi poprzez rozszerzenie ich typów w celu ułatwienia dostępu większej grupie osób. Pomocą zostaną objęte osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, a także osoby ze spektrum autyzmu.

Biorąc pod uwagę fakt, że niektórzy z uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy w Łubcu i w Sadowej mają orzeczoną niepełnosprawność sprzężoną, bądź też spektrum autyzmu, z tego tytułu ośrodki wsparcia otrzymują dodatkowe wsparcie na realizację zadań związanych z ustawą „Za życiem”.

Tabela 32. Kwota dotacji w ramach ustawy „Za życiem”

ŚDS	Dotacja „Za życiem”	Ogólna kwota dotacji w 2020r.
Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu	119 175,00 zł	1 412 115,00zł
Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadowej	77 175,00 zł	508 155,00 zł
Razem	196 350,00 zł*	1 920 270,00 zł

Źródło: opracowanie własne

* kwota dotacji w ramach ustawy „Za życiem” jest ujęta w ogólnych kwotach dotacji z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kwota dotacji na każdego uczestnika środowiskowego domu samopomocy w 2020r. wynosiła 1 753,00 zł, natomiast na każdego uczestnika ze sprzężoną niepełnosprawnością dotacja w ramach programu „Za życiem” zwiększała się o 525,00 zł.

Zgodnie z poleceniem Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 marca 2020 roku i decyzjami następującymi po tym czasie, w związku z sytuacją epidemiczną panującą w kraju, od dnia 26 marca 2020 roku Środowiskowe Domy Samopomocy zostały czasowo zawieszone w swojej działalności. Działania, nieprzerwanie, są kierowane do uczestników placówek wsparcia dziennego, jednak przybrały one formę zajęć zdalnych, co pozwala na stworzenie namiastki normalności dla wszystkich osób z nich korzystających.

Plan pracy na rok 2021 w zakresie prowadzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowych Domów Samopomocy:

1. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych z uczestnikami ŚDS;
2. wystawianie decyzji do ŚDS;
3. analiza otrzymywanych sprawozdań z ŚDS pod względem merytorycznym;
4. przygotowywanie sprawozdań do Wydziału Polityki Społecznej MUW (miesięczne, półroczne roczne i inne);
5. współpraca z ośrodkiem w zakresie realizowanych zadań.

3. Mieszkanie chronione

W 2020 r. w Powiecie Warszawskim Zachodnim funkcjonowały dwa mieszkania chronione – treningowe dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

Jedno z mieszkań funkcjonuje od 2009 r. przy ul. Piłsudskiego 6 m 40 w Błoniu. W roku 2018 w mieszkaniu chronionym „Hacjenda” w Błoniu mieszkały łącznie **2 osoby**. W 2019r. w mieszkaniu chronionym zamieszkiwał jeden pełnoletni wychowanek rodziny zastępczej, który był studentem IV roku matematyki na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W 2020 roku z pomocy w formie prawa do zamieszkania w mieszkaniu chronionym skorzystała jedna pełnoletnia wychowanka rodziny zastępczej niezawodowej.

Drugie mieszkanie chronione treningowe dla czterech osób, powołane zostało w 2017 roku przy ul. Piłsudskiego 10a w Błoniu, a w pełni wyposażone w meble i sprzęt gospodarstwa domowego w 2018r. za kwotę 35 5000 zł. W 2020 roku żaden pełnoletni wychowanek nie skorzystał z pomocy schronienia w mieszkaniu chronionym.

Całoroczny koszt utrzymania obu mieszkań chronionych (zakup wyposażenia, środków czystości, opłaty za energię elektryczną, gazową, ciepłą, wodę, czynsz, ścieki, internet oraz śmieci) w 2020 roku wyniósł 15 882,74 zł. Porównując tę kwotę z rokiem ubiegłym okazuje się, że koszty utrzymania mieszkań chronionych wzrastają.

Miejsca w mieszkaniu chronionym przyznawane są decyzją administracyjną, jako świadczenie z pomocy społecznej. Wobec mieszkańców ustalana jest miesięczna odpłatność za mieszkanie. Podstawowym kryterium jest osobista sytuacja materialna, która warunkuje wysokość miesięcznej należności. Miesięczne opłaty są formą nauki obowiązku sumiennego ponoszenia odpłatności, które wychowankowie będą musieli dokonywać w samodzielnym życiu dorosłym. Ta forma pracy socjalnej niweluje skutki wyuczonego syndromu bezradności, którym dotknięci są pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych. Mieszkanie chronione „Hacjenda” zostało w pełni wyposażone przez PCPR w niezbędne meble, sprzęt gospodarstwa domowego oraz rzeczy codziennego użytku. Zapewniamy również środki czystości potrzebne do prawidłowego funkcjonowania w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie poddawane jest regularnej konserwacji i w przypadku wystąpienia usterek na bieżąco są one usuwane.

4. Pomoc cudzoziemcom

Zasady udzielania pomocy integracyjnej dla osób posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą reguluje rozdział V ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz. U. z 2019, poz. 1946).

Pomoc mająca na celu wspieranie procesu integracji przysługuje cudzoziemcowi, który:

- 1) uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej **status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą** lub
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, tj. przebywa na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca

zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub udzieleniem mu ochrony uzupełniającej.

Pomocy udziela starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca. Przyznawana jest na wniosek cudzoziemca złożony za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie w terminie 60 dni od dnia uzyskania przez cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy albo ochrony uzupełniającej lub uzyskania przez niego zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością określoną w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d).

Wniosek cudzoziemca, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, obejmuje małoletnie dzieci cudzoziemca oraz jego małżonka, jeżeli uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością określoną w ustawie.

Pomoc integracyjna realizowana jest w formie **indywidualnego programu integracji**, uzgodnionego pomiędzy powiatowym centrum pomocy rodzinie a cudzoziemcem. W programie określa się rodzaj, wysokość i zakres pomocy, które uzależnione są od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. Przyznanie pomocy jest poprzedzone przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego (w miejscu zamieszkania cudzoziemca), czyli po rozpoznaniu przez pracownika socjalnego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, materialnej, zawodowej oraz znajomości języka polskiego wnioskodawcy i członków jego rodziny oraz po sporządzeniu i uzgodnieniu indywidualnego programu integracyjnego.

Pomocy w ramach indywidualnego programu integracji udziela się na okres do 12 miesięcy. Obejmuje ona:

1) świadczenia pieniężne przeznaczone na:

- utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,
- pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego,

2) opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

3) pracę socjalną,

4) poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne,

5) udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi oraz

6) inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

Wysokość świadczeń pieniężnych :

1) w okresie pierwszych 6 miesięcy realizacji programu integracyjnego:

do 1376,00 zł miesięcznie – dla osoby samotnie gospodarującej;

do 963,20 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 2-osobowej;

do 825,60 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 3-osobowej;

- do 688 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 4-osobowej i większej.
- 2) w okresie od 7 do 12 miesiąca realizacji programu integracyjnego:
- do 1238,40 zł miesięcznie – dla osoby samotnie gospodarującej;
 - do 866,88 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 2-osobowej;
 - do 743,04 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 3-osobowej;
 - do 647 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 4-osobowej i większej.

Minimalna kwota świadczenia pieniężnego wynosi 647 zł na osobę/miesięcznie.

Świadczenia pieniężne są przyznawane w drodze decyzji administracyjnej, od której służy odwołanie za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie.

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim objęło pomocą integracyjną jedną 4 – osobową rodzinę narodowości ukraińskiej, z którą opracowano Indywidualny Program Integracyjny. Postępy w realizacji indywidualnego programu integracji były na bieżąco monitorowane i usprawniane (np. pomoc w sprawach urzędowych – nadanie numeru PESEL dla najmłodszego dziecka, pomoc w zakresie świadczenia 500+ dla trójki małoletnich dzieci, skierowanie do jednostki specjalistycznego poradnictwa w formie wsparcia psychologicznego).

Rodzina objęta wsparciem uzyskała decyzją Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców status uchodźcy.

W 2020 roku na pomoc udzieloną cudzoziemcom w ramach indywidualnego programu integracyjnego wydatkowano kwotę 19 100,00 zł.

Tabela 33. Liczba rodzin i cudzoziemców w rodzinie posiadających status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą, które uzyskały wsparcie i wysokość poniesionych kosztów na realizację indywidualnego programu integracji w 2020 roku

Rodzaj statusu członków rodziny cudzoziemskiej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
status uchodźcy	1	4
ochrona uzupełniająca	0	0

Źródło: opracowanie własne

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność cudzoziemca do narodu polskiego. **Nie oznacza ona jednak nadania cudzoziemcowi obywatelstwa polskiego, przyznania prawa pobytu czasowego czy stałego w Polsce ani prawa przekraczania granic Polski bez wizy.**

Posiadanie Karty Polaka związane jest jednak z pewnymi uprawnieniami; jej posiadacz może:

- bez opłat otrzymać wizę krajową uprawniającą do wielokrotnego przekraczania granicy polskiej;
- bez opłat złożyć wniosek o nadanie obywatelstwa przez Prezydenta RP w polskim konsulacie;

- korzystać z pomocy Konsula, w ramach jego kompetencji, w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa;
- podejmować na terenie Polski legalną pracę bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę;
- prowadzić w Polsce działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- w Polsce korzystać z bezpłatnego systemu oświaty na poziomie podstawowym, średnim i wyższym na takich samych zasadach jak obywatele polscy, a zarazem ubiegać się o stypendia i pomoc na naukę przeznaczone dla cudzoziemców uczących się i studiujących w Polsce;
- w stanach nagłych korzystać w Polsce z bezpłatnej opieki zdrowotnej na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- korzystać z 37-procentowej ulgi na przejazdy koleją na terenie Polski;
- za darmo zwiedzać muzea państwowe w Polsce;
- w pierwszej kolejności ubiegać się o środki finansowe z budżetu państwa polskiego lub z budżetu samorządów gmin w Polsce przeznaczone na wspieranie Polaków za granicą;
- bez opłat złożyć wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt stały.

Posiadacze Karty Polaka mogą ubiegać się o świadczenie pieniężne dla cudzoziemców ubiegających się o pobyt stały w związku z posiadaniem w/w Karty. Jednak pomoc ta dotyczy tych, którzy po dniu 01.01.2017 r. złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały z tytułu posiadania tej Karty i od daty złożenia wniosku o pobyt stały nie upłynął okres 3 miesięcy. Jeśli wniosek o pobyt stały z tytułu posiadania Karty Polaka złożony został przed dniem 01.01.2017 r., to nie można otrzymać świadczenia pieniężnego. Badaniem stanu faktycznego tj., czy danej osobie przysługuje świadczenie czy też nie, zajmują się Urzędy Wojewódzkie właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby wnioskującej o świadczenie.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na mocy upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego w 2018 roku wspierał cudzoziemców posiadających ważną Kartę Polaka oraz przyznanym prawem do świadczenia w postaci wypłaty tego świadczenia.

Do PCPR w PWZ w 2020r. wpłynęły łącznie 23 wnioski o wypłatę przyznanego świadczenia decyzją MUW. Wypłata świadczenia następowała w momencie otrzymania od Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie – otrzymano 23 decyzje i na tyle też wniosków zgłaszano zapotrzebowanie na środki finansowe. Łącznie na ten cel w 2020r. wydano kwotę 180 847,50 zł, co przeznaczono dla 26 osób (dzieci i dorosłych). W ciągu 2019 roku wypłacono kwotę 126 585,00 zł dla 21 osób.

Tabela 34. Zestawienie decyzji otrzymanych z MUW z liczbą osób, których te decyzje dotyczyły

2020 rok	
Liczba decyzji (ogółem), z czego:	23 decyzje
Liczba decyzji indywidualnych	21 decyzji/ 21 osób (w tym 1 osoba małoletnia)
Liczba decyzji wspólnych (rodzice z dziećmi, małżonkowie)	2 decyzje (5 osób, z czego 1 dziecko)
W 2020 roku został złożony 1 wniosek o wypłatę świadczenia, jednak środki nie zostały wypłacone z uwagi na fakt, iż wnioskodawca odwołał się od decyzji Wojewody Mazowieckiego.	
RAZEM: 23 decyzje, 26 osób, z czego 2 dzieci, 180 847,50 zł.	

Źródło: opracowanie własne

Część z osób, które w roku 2020 miały wypłacane świadczenia wykorzystały je całkowicie, tzn. miały wypłacone świadczenie za 9 kolejnych miesięcy. Pozostali będą mogli ponownie ubiegać się o świadczenie na brakujący okres składając właściwy wniosek do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Plan pracy w zakresie integracji cudzoziemców na 2021 rok zakłada:

1. pomoc wszystkim cudzoziemcom z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w zakresie indywidualnego programu integracji;
2. opracowywanie wraz z cudzoziemcem indywidualnego programu integracji i pomoc w jego realizacji;
3. informowanie o instytucjach, których udział jest niezbędny w procesie realizacji programu integracyjnego;
4. wypłacanie świadczeń na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
5. regularne ocenianie w zakresie stopnia i efektywności procesu integracji;
6. monitorowanie nauki język polskiego przez cudzoziemca;
7. monitorowanie postępów w zakresie poszukiwania zatrudnienia lub innych form aktywności zawodowej;
8. monitorowanie funkcjonowania społecznego cudzoziemca w środowisku miejsca zamieszkania;
9. pomoc w rozwiązywaniu wszelkich problemów, z którymi cudzoziemiec realizujący program integracji nie jest w stanie sam sobie poradzić;
10. wypłacanie świadczeń dla posiadaczy Karty Polaka po wcześniejszym otrzymaniu decyzji z Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

5. Pomoc repatriantom

W 2013 roku wpłynęła jedna decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzekająca przyznanie środków z budżetu Państwa na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie dla jednej osoby – repatrianta w wysokości 7 878,64 zł jednorazowo. Po otrzymaniu środków z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, zostały wypłacone Zainteresowanej.

W roku 2015 zgłosiła się jedna rodzina repatriancka (2 osoby) – wpłynęła także jedna decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzekająca przyznanie środków z budżetu Państwa w łącznej wysokości **19 199,16 zł**.

W 2016 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego – w Dziekanowie Leśnym, rodzina z Mariupola otrzymała mieszkanie wyremontowane i umeblowane ze środków powiatu. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie cały czas pozostają w kontakcie z rodziną. Wszelkie działania podejmowane są adekwatnie do zgłoszonych przez rodzinę potrzeb.

W 2018 roku nie zgłosiła się żadna rodzina repatriancka.

W 2019 roku, do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zgłosiła się jedna rodzina repatriancka. Zgodnie z decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji rodzina otrzymała pomoc finansową w wysokości **49 583,16 zł**. Rodzina pozostaje w kontakcie z PCPR, a pomoc udzielana jest w miarę zgłaszanych potrzeb.

W 2020 roku nie zgłosiła się żadna rodzina repatriancka.

IV. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIENIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim realizowało w 2020 roku zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 926).

a.

Artykuł 35a Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.) nakłada na powiat obowiązek realizowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

b.

Artykuł 4 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) nakłada obowiązek wykonywania zadań publicznych o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 538 z późn. zm.), Zarząd PFRON przesłał dnia 6 kwietnia 2020 r. informacje o wysokości środków przypadających w 2020 r. dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Plan środków został określony w wysokości **2 286 338 zł**.

Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego dnia 14 maja 2020 r. podjęła Uchwałę Nr XI/107/2020 w sprawie zadań realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiat Warszawski Zachodni w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w 2020 r., przeznaczając na:

1. dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej zgodnie z zawartymi umowami	1 742 160 zł,
2. rehabilitację społeczną	494 178 zł,
3. rehabilitację zawodową	50 000 zł.

Uchwałą Rady Nr XV/138/2020 z dnia 19 listopada 2020 r. przesunięto środki finansowe PFRON w kwocie **30 000 zł.** z rehabilitacji społecznej na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej.

Ostatecznie podział środków finansowych w wysokości **2 286 338 zł** w 2020 roku wyglądał następująco:

1. dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej zgodnie z zawartymi umowami	1 742 160 zł,
2. rehabilitacja społeczna	464 178 zł,
3. rehabilitacja zawodowa	80 000 zł.

Przy podziale środków kierowano się:

1. potrzebami zgłoszonymi do służb realizujących w Powiecie zadania PFRON (wnioski osób zainteresowanych otrzymaniem dofinansowania złożone w PCPR i PUP);

2. wysokością wykonania poszczególnych zadań w latach ubiegłych.

c.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, jako organ opiniodawczy – doradczy spotkała się w 2020 r. pięciokrotnie w celu omówienia problemów z zakresu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Na pierwszym posiedzeniu Rada zapoznała się i pozytywnie zaopiniowała podział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości **544 178 zł** na realizację zadań powiatu w 2020 roku tj. na rehabilitację zawodową – 50 000 zł., rehabilitację społeczną – 494 178 zł oraz ustaliła zasady przyznawania dofinansowań zadań w ramach rehabilitacji społecznej:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dzieci i młodzieży uczącej się do 24 roku życia,
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób dorosłych, które nie korzystały z dofinansowania w latach 2017-2019,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
- zlecania zadań realizowanych przez fundacje i organizacje pozarządowe

i w celu pozytywnego rozpatrzenia jak największej liczby wniosków w 2020 roku dofinansowania przyznawane do:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych mogą zostać obniżone o 20%,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogą zostać obniżone do wysokości 100% kwoty refundacji NFZ,
- likwidacji barier mogą zostać obniżone do wysokości 80% kosztu całkowitego,
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogą zostać obniżone do wysokości 70% kosztu całkowitego.

Podział środków finansowych PFRON był modyfikowany w zależności od ilości złożonych w PCPR i PUP wniosków na poszczególne programy. Zmiany te były opiniowane i zatwierdzane przez Radę na kolejnych posiedzeniach.

Ponadto Rada pozytywnie zaopiniowała projekt zakupu autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bramkach w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”, którego realizacja pozwoli zapewnić niepełnosprawnym uczestnikom przejazdów z miejsca zamieszkania na zajęcia w warsztacie oraz realizacji potrzeb w zakresie rehabilitacji i integracji społecznej (trening ekonomiczny, wyjazdy na wycieczki, do kin, muzeum, a także udział w imprezach kulturalno – rozrywkowych).

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych sukcesywnie była informowana o programach realizowanych ze środków PFRON, w tym m.in. o pilotażowym programie „Aktywny samorząd” oraz Module III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. Rada opiniowała pozytywnie przedstawiane projekty.

d.

Warsztaty Terapii Zajęciowej na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Plan budżetu dla Warsztatów Terapii Zajęciowej wynosił **1 935 734 zł** w tym:

- **90%** stanowiły środki PFRON, tj. **1 742 160 zł**,
- **10%** stanowiły środki Powiatu Warszawskiego Zachodniego, tj. **193 574 zł**.

W związku z otrzymaniem dofinansowania z PFRON w kwocie 215 607 zł (64,59% kosztu całkowitego) w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” na zakup 23 osobowego (+ kierowca) autobusu Mercedes Benz Sprinter przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bramkach przeznaczono dodatkowe środki finansowe Powiatu Warszawskiego Zachodniego w kwocie 118 215 zł.

Ostatecznie na Warsztaty Terapii Zajęciowej wypłacono kwotę **2 269 556 zł**, w tym:

- **86,26%** stanowiły środki PFRON, tj. **1 957 767 zł**,
- **13,74%** stanowiły środki Powiatu Warszawskiego Zachodniego, tj. **311 789 zł**.

e.

Poniższe sprawozdanie przedstawia realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

W 2020 roku wpłynęło do PCPR 91 wniosków (137 osób, w tym 46 opiekunów) o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Dofinansowanie otrzymały **102** osoby (osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami). Rozplanowano **108 209 zł**, natomiast wypłacono **60** osobom na łączną kwotę **63 192 zł**, w tym:

- **22** dorosłym niepełnosprawnym w kwocie **25 311 zł**,
- **8** opiekunom osób dorosłych w kwocie **6 628 zł**,
- **15** dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w kwocie **18 752 zł**,
- **15** opiekunom dzieci i młodzieży w kwocie **12 501 zł**.

Z uwagi na ustawowe ograniczenia tj. zawieszenie organizacji turnusów rehabilitacyjnych, związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Koronawirusa - SARS-CoV-2 część osób nie mogła wyjechać na turnus natomiast niektórzy wnioskodawcy rezygnowali z dofinansowania i wyjazdu z obawy o własne zdrowie.

W ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wpłynęło 47 wniosków na kwotę 289 337 zł, zawarto **39 umów** na łączną kwotę **182 870 zł**.

Wypłacono dofinansowanie **38** osobom niepełnosprawnym w kwocie **174 346 zł** w tym:

- w ramach likwidacji barier architektonicznych w kwocie **65 774 zł**:
 - przystosowanie łazienki dla 1 osoby,
 - zakup i montaż krzeselka schodowego dla 1 osoby,
 - zakup schodolazu dla 2 osób,
- w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się w kwocie **79 312 zł**:
 - zakup komputera stacjonarnego / laptopa / notebooka, oprogramowania dla 18 osób,
 - zakup komputera stacjonarnego / laptopa, oprogramowania, urządzenia wielofunkcyjnego dla 3 osób,
 - zakup notebooka, smartfona dla 1 osoby,

- zakup smartfona dla 1 osoby,
- zakup tabletu i oprogramowania Mówik dla 1 osoby,
- zakup zestawu do komunikacji AAC z iPad i SnapCore dla 1 osoby,
- w ramach likwidacji barier technicznych w kwocie **29 260 zł**:
 - zakup łóżka elektrycznego (rehabilitacyjnego) dla 4 osób,
 - zakup podnośnika transportowo - kąpielowego dla 3 osób,
 - zakup łóżka rehabilitacyjno - elektrycznego, podnośnika transportowo - łazienkowego dla 1 osoby,
 - zakup łóżka rehabilitacyjnego z materacem piankowym, podnośnika, stołka prysznicowego dla 1 osoby.

W ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło 10 wniosków na kwotę 26 143 zł, zawarto **9 umów** na łączną kwotę **22 674 zł**. Wyplacono dofinansowanie **9** osobom niepełnosprawnym w kwocie **21 450 zł w tym**:

- rower rehabilitacyjny trójkołowy dla 5 osób,
- rower rehabilitacyjny stacjonarny dla 1 osoby,
- rower tandem dla 1 osoby,
- orbitrek magnetyczny dla 1 osoby,
- kombinezon-gorset TheraTogs dla 1 osoby.

W ramach dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wpłynęło 129 wniosków na kwotę 267 604 zł. Pozytywnie rozpatrzono wnioski **118** osobom niepełnosprawnym i wyplacono dofinansowanie na łączną kwotę **185 190 zł**. Dopłata obejmowała:

- w ramach przedmiotów ortopedycznych: wózki inwalidzkie, pionizator, protezy kończyn dolnych, pończochy kikutowe, ortozy, gorsety ortopedyczne, balkoniki, obuwie ortopedyczne;
- w ramach środków pomocniczych: aparaty słuchowe, wkładki do aparatów słuchowych, protezę powietrzną CPAP, poduszki przeciwoleżynowe, materace przeciwoleżynowe, protezę piersi, cewniki, pieluchomajtki, sensory i zbiorniki na insulinę.

W roku 2020 na dofinansowanie do sportu, rekreacji, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych nie wpłynął żaden wniosek.

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 9c w związku z art. 36 ust. 2 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.) były realizowane zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających zgodnie z § 1 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1945) dla osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Realizatorami zadania w okresie od 1 lipca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. były:

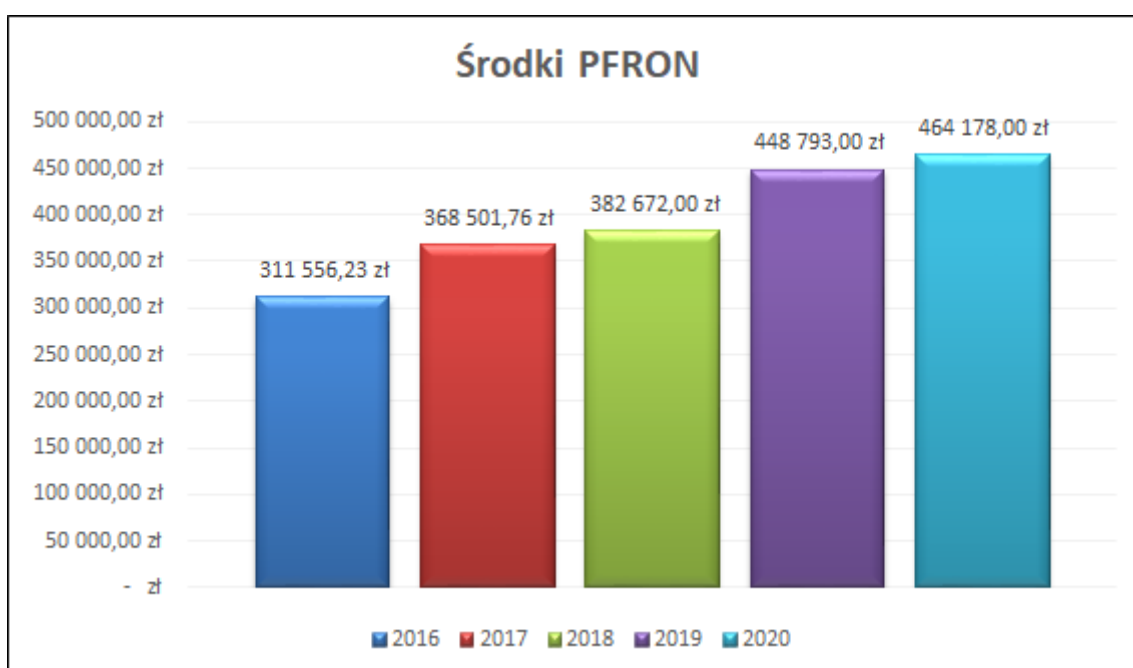
1. „Społeczna Pomoc – Stowarzyszenie DOM” z siedzibą w Sadowej, które prowadziło 1 klub:
 - KLUB SPORTOWO – TURYSTYCZNY „Aktywni Razem” – dofinansowanie w kwocie **10 000 zł**.
2. Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz się do nas” z siedzibą w Bramkach, które prowadziło 1 klub:

- Integracyjny Klub Sportowy Cyklista – dofinansowanie w kwocie **10 000 zł**.

Na realizację zadania przyznano dofinansowanie w łącznej kwocie **20 000 zł**.

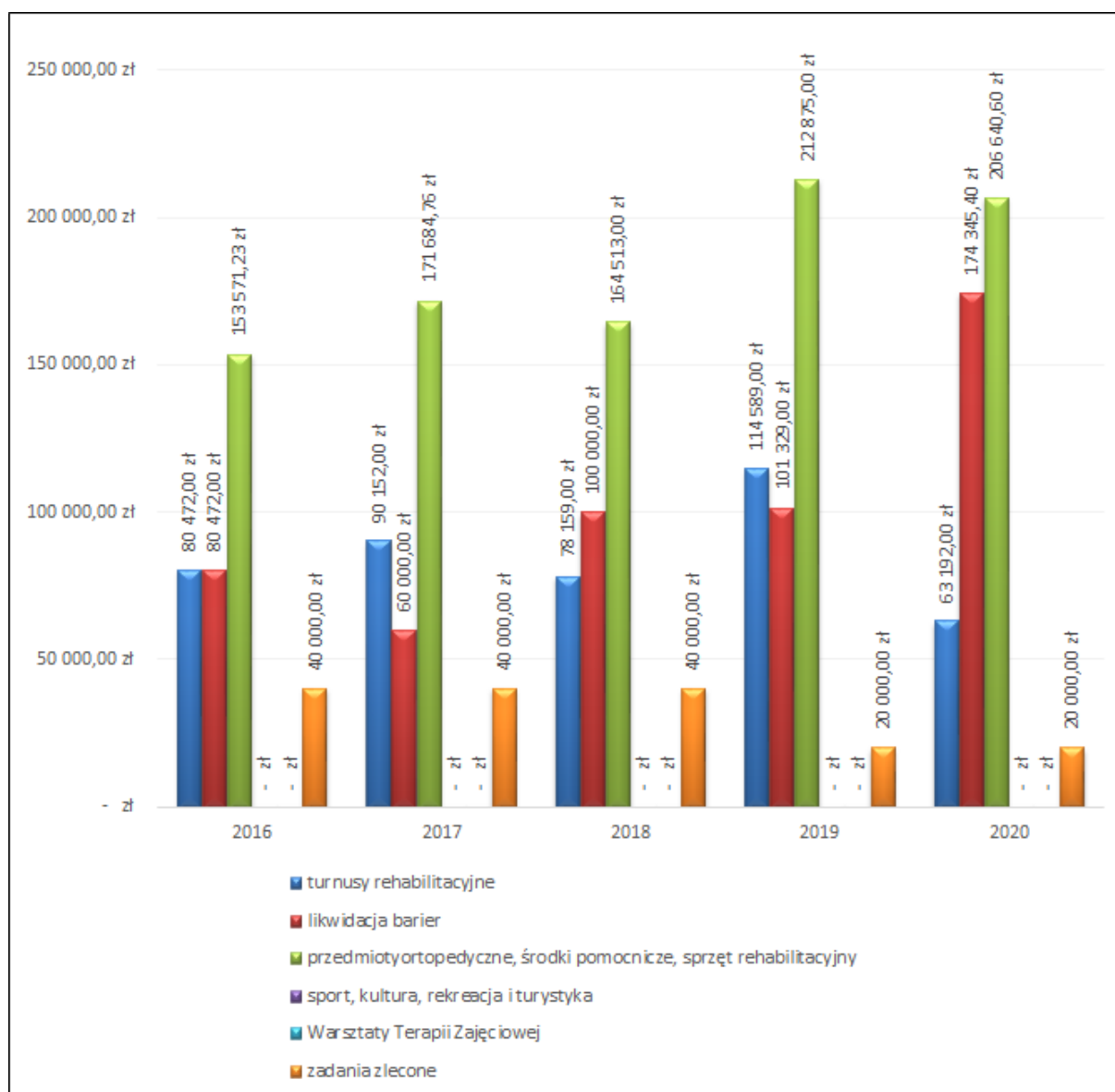
Poniższe wykresy przedstawiają wysokość otrzymanych środków finansowych PFRON oraz podział tych środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2016 – 2020.

**Wykres przedstawiający środki finansowe otrzymane z PFRON
w latach 2016 – 2020**

Wykres nr 1.

**Wykres przedstawiający wydatkowanie środków finansowych PFRON
na poszczególne zadania w ramach rehabilitacji społecznej
w latach 2016 – 2020**

Wykres nr 2.

Plan pracy w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych finansowanej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2021 rok zakłada:

1. Stworzenie możliwości uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w warsztatach terapii zajęciowej.
2. Stworzenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
3. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.
4. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osoby niepełnosprawne.
5. Umożliwienie dofinansowania do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.
7. Umożliwienie realizacji zadań zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób niepełnosprawnych.
8. Realizacja Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.
9. Sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji zadań.
10. Utrzymanie stałego kontaktu z Narodowym Funduszem Zdrowia w sprawach interpretacji obowiązujących przepisów i aktualizacji tabel odpłatności.
11. Stała współpraca z jednostkami pomocy społecznej w celu zoptymalizowania udzielanego wsparcia osobom niepełnosprawnym.
12. Realizacja Pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.
13. Wdrażanie Systemu Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON.
14. Realizacja programów Rady Nadzorczej PFRON np. Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.
15. Aplikowanie o środki finansowe z różnych źródeł w ramach programów na rzecz osób niepełnosprawnych np. „Program wyrównywania różnic między regionami III” ze środków PFRON.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zadania z zakresu orzecznictwa na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego realizowane są na mocy porozumienia zawartego z Powiatem Grodziskim i realizowane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim, ul. Daleka 11a.

Posiedzenia komisji orzekających od dnia 1 stycznia 2020 roku odbywają się w budynku Starostwa, w pomieszczeniach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ulicy Poznańskiej 131 A. Pomieszczenia PCPR spełniają wszystkie warunki dostępu dla osób niepełnosprawnych, a budynek wyposażony jest w samoobsługową platformę dźwigową dla potrzebujących. W 2020 roku odbyły się dwie komisje stacjonarne, natomiast kolejne, ze względu na panującą sytuację epidemiczną, pracowały w trybie zdalnym.

Rozpatrywane wnioski rejestrowane są w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności i Stopniu Niepełnosprawności. W związku z tym, wszystkie sprawy są wprowadzane do Systemu i wszystkie dokumenty wydawane są z Systemu. Po zakończonym postępowaniu orzeczniczym orzeczenia wydawane są w dniu rozpatrywania sprawy, co stanowi duże udogodnienie dla wnioskodawców.

Na podstawie kwartalnych informacji o realizacji zadań na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego z zakresu orzekania o niepełnosprawności, otrzymywanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim wiadomo, że w 2020 roku złożono ogółem 1 002 wnioski o orzeczenie o niepełnosprawności oraz 290 wniosków o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Ogółem w 2020 roku rozpatrzono **1 612** wniosków i wydano **979** orzeczeń o niepełnosprawności i **296** legitymacji. **29** wniosków zakończyło się odwołaniem, odroczeniem, odmową lub zgonem wnioskodawcy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym rozpatrzono ogółem 1 769 wniosków i wydano 995 orzeczeń o niepełnosprawności i 435 legitymacji, spadła liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności oraz o wydanie legitymacji. Analogicznie do ogólnej liczby wniosków, spadła również liczba wydanych orzeczeń, a także liczba wydanych legitymacji.

W 2020 roku w odpowiedzi na wnioski osób niepełnosprawnych uprawnionych do posiadania kart parkingowych wydano 308 kart.

Zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego zatwierdziła budżet na realizację zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności na rzecz osób niepełnosprawnych z Powiatu Warszawskiego Zachodniego w wysokości **103 100 zł**, w tym:

- dotacja z budżetu państwa: **93 100 zł**,
- środki własne Powiatu Warszawskiego Zachodniego: **10 000 zł**.

Na podstawie Decyzji Wojewody Zarząd Powiatu Warszawskiego Zachodniego wprowadził zmiany w planie dotacji środków budżetu państwa na działalność zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności w następujący sposób:

- Uchwałą Zarządu Powiatu Warszawskiego Zachodniego Nr 78/2020 z dnia 15 maja 2020 r. zwiększono dotację o kwotę 15 400 zł.
- Uchwałą Zarządu Powiatu Warszawskiego Zachodniego Nr 98/2020 z dnia 26 czerwca 2020 r. zwiększono dotację o kwotę 14 600 zł.

Ze względu na dużą ilość wydawanych orzeczeń i legitymacji wykraczających poza kwotę otrzymanej dotacji od Wojewody Mazowieckiego, Starosta Warszawski Zachodni zabezpieczył ze środków własnych powiatu dodatkowe środki finansowe

na obsługę Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, co pozwoliło na bieżące realizowanie zadania z zachowaniem płynności w wydawaniu orzeczeń i legitymacji. Uchwałą Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego Nr XI/99/2020 z dnia 14 maja 2020 r. zwiększone zostało o kwotę 10 000 zł. dofinansowanie ze środków własnych powiatu na realizację zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Ostatecznie w 2020 roku kwota dotacji na obsługę Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności działającego w Powiecie Grodziskim na rzecz osób niepełnosprawnych z Powiatu Warszawskiego Zachodniego wyniosła **143 100 zł**, w tym:

- dotacja celowa wojewody: **123 100 zł**,
- środki własne Powiatu Warszawskiego Zachodniego: **20 000 zł**.

**INFORMACJA O REALIZACJI ZADANIA Z ZAKRESU ORZECZNICTWA
PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
W LATACH 2019 - 2020 ART.6 UST.1A**

Lp.	Tytuł	2019 rok		2020 rok	
		orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje
1	Złożone wnioski w tym na:	1 089	434	1 002	290
	dorośli	913	386	783	252
	dzieci	176	48	219	38
2	Rozpatrzone sprawy ogółem, w tym na:	1 769		1 612	
	wydane dokumenty, w tym:	995	435	979	296
	dorośli	818	—	752	—
	dzieci	169	—	209	—
	samokontrolne odwołania pozytywne *	8	—	18	—
	umorzenia, odstąpienia, zgony	60	—	29	—
	karty parkingowe	279		308	
3	Wydatki w tym:	125 247,27		143 095,07	
	Dotacje Wojewody Mazowieckiego	116 093,83		123 095,47	
	Środki własne powiatu	9 153,44		19 999,60	

* orzeczenia wydane po pozytywnym rozpatrzeniu odwołania w ramach samokontroli

Łącznie w 2020 roku środki finansowe przeznaczone na realizację zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego zostały wykorzystane w wysokości **143 095,07 zł**, w tym **123 095,47 zł** pochodziło ze środków dotacji Wojewody Mazowieckiego oraz **19 999,60 zł** ze środków własnych powiatu.

Sprawy mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego są rozpatrywane na bieżąco i załatwiane terminowo, zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego.

**INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ
POWIATOWEGO ZESPOŁU DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
W 2020 ROKU**

Kwartał	Liczba złożonych wniosków w 2020 r.						Liczba wydanych								Wydatki w zł		
	Dorośli		Dzieci		Razem		Orzeczenia dorosłych	Orzeczenia dzieci	Samokontrola odwołań pozytywne *	Razem wydanych orzeczeń	Razem wydanych legitymacji	Karty parkingowe wydane	Umorzenia, odstąpienia, zgony	Rozpatrzone ogółem	Środki wojewody	Środki własne powiatu	RAZEM
	orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje											
I	243	84	69	11	312	95	222	43	2	267	95	66	2	430	26 568,39	0,00	26 568,39
II	147	44	36	4	183	48	215	67	5	287	60	80	19	446	24 371,89	4 432,6	28 804,49
III	231	66	62	14	293	80	157	45	2	204	80	93	6	383	29 329,77	5 408,50	34 738,27
IV	162	58	52	9	214	67	158	54	9	221	61	69	2	353	42 825,42	10 158,50	52 983,92
Razem	783	252	219	38	1 002	290	752	209	18	979	296	308	29	1 612	123 095,47	19 999,60	143 095,07

V. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim realizuje pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z Porozumieniem nr O-07/14/AS/2012 zawartym 29 maja 2012 roku pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Warszawskim Zachodnim oraz Umową nr AS3/000078/07/D z dnia 07 maja 2018 roku.

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Z uwagi na fakt zmiany w 2016 roku procedur wprowadzających konieczność wypłaty dofinansowania w ramach Modułu II dopiero po zakończonym semestrze oraz wydłużających realizację programu do 15 kwietnia 2020 roku, w związku z powyższym rozliczenie przyznanych i wypłaconych dofinansowań w 2019 roku nastąpiło 15.04.2020 roku

Ostatecznie w ramach programu w 2019 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło **80** wniosków na łączną kwotę **467 060,91 zł**. Podpisano **70** umów o dofinansowanie z beneficjentami pomocy na łączną kwotę **349 007 zł**.

W ramach zawartych umów wypłacono dofinansowanie w kwocie **340 022,65 zł**, w tym:

- w Module I kwotę **159 045,65 zł**, w tym:
 - **2** umowy w Obszarze A Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu na kwotę **13 302 zł**,
 - **1** umowę w Obszarze A Zadaniu 2 na dofinansowanie kosztów uzyskania prawa jazdy kat. B na kwotę **2 100 zł**,
 - **7** umów w Obszarze B Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu rąk) na kwotę **53 186 zł**,
 - **1** umowę w Obszarze B Zadaniu 2 na dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania na kwotę **2 000 zł**,
 - **1** umowę w Obszarze B Zadaniu 4 na dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy) na kwotę **2 500 zł**,
 - **5** umów w Obszarze C Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym na kwotę **48 000 zł**,
 - **1** umowę w Obszarze C Zadaniu 3 na dofinansowanie zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne na kwotę **20 000 zł**,
 - **1** umowę w Obszarze C Zadaniu 4 na dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne na kwotę **6 000 zł**,

- **1** umowę w Obszarze C Zadaniu 5 na dofinansowanie zakupu oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego na kwotę **3 900 zł**,
 - **5** umów w Obszarze D na dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu na kwotę **8 057,65 zł**.
- w Module II tj. dofinansowania kosztów nauki na poziomie wyższym w ramach **44** umów kwotę **180 977 zł**.

W 2019 roku dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zostały przyznane 52 osobom i wypłacone 51 osobom (1 Beneficjent zrezygnował po podpisaniu umowy z przyczyn braku możliwości technicznej przystosowania samochodu - zmiana przepisów prawa w 2020 r.).

Rozbieżność pomiędzy ilością wniosków, a liczbą wnioskodawców wynika z faktu, iż w przypadku 2 wniosków Beneficjenci wnioskowali o dofinansowanie w dwóch modułach lub obszarach. Ponadto w ramach Modułu II osoby niepełnosprawne składały po dwa wnioski na dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym dotyczące 2 kolejnych semestrów.

Moduły, obszary i zadania programu, które mogły być realizowane na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego w 2020 roku zostały określone w załączniku do uchwały nr 3/2020 Zarządu PFRON z dnia 07.01.2020 r. pt. Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2020 roku.

W 2020 wpłynęły do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie **73** wnioski na dofinansowanie działań w ramach w/w programu na łączną kwotę **472 075,54 zł**. Pozytywnie ocenione pod względem formalnym i merytorycznym zostało 65 wniosków, 6 błędnie złożonych wniosków zostało wycofanych przez Beneficjentów. Ponadto 2 wnioski pozostały bez rozpatrzenia z powodu śmierci Wnioskodawcy.

Do dnia 31.12.2020 r. w podpisano **25** umów, w tym:

- **3** umowy na łączną kwotę **22 993 zł** w Module I
- **22** umowy na łączną kwotę **107 570 zł** w Module II

Z uwagi na fakt, iż zapisy w dokumentach programowych wydłużają realizację programu do 15 kwietnia roku następnego tj. 2021 istnieje możliwość przyjmowania wniosków, podpisywania umów i wypłaty dofinansowań w okresie 01.03.2020 r. – 15.04.2021 r. co ułatwia realizację programu po podpisaniu aneksu z PFRON i otrzymaniu drugiej transzy środków finansowych. W ramach zawartych umów do 31.12.2020 roku wypłacono dofinansowanie w kwocie **101 270 zł**. Pozostałe środki finansowe będą sukcesywnie wypłacane po podpisaniu umów i ich rozliczeniu przez Beneficjentów.

VI. „PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III” OBSZAR D - LIKWIDACJA BARIER TRANSPORTOWYCH

W ramach programu finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w okresie 2020 roku został zakupiony 23 osobowy (+ kierowca) autobus Mercedes Benz Sprinter przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych (w tym na wózkach inwalidzkich) dla Warsztatów Terapii Zajęciowej w Bramkach.

Efektem dofinansowania zakupu autobusu jest umożliwienie niepełnosprawnym uczestnikom przejazdów z miejsca zamieszkania na zajęcia w warsztacie oraz realizacji potrzeb w zakresie rehabilitacji i integracji społecznej (trening ekonomiczny, wyjazdy na wycieczki, do kin, muzeum, a także udział w imprezach kulturalno – rozrywkowych).

Koszt realizacji projektu: **333 822,00 zł**,
w tym: 215 607,00 zł – środki PFRON
118 215,00 zł – środki własne Powiatu

VII. PROGRAM REALIZOWANY DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W OKRESIE PANDEMII KORONAWIRUSA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim realizowało program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z Umową nr POB/000008/07/D zawartą w dniu 29 maja 2020 roku pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Warszawskim Zachodnim.

W ramach Modułu III programu udzielana była pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 16 listopada 2020 roku, możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej z powodu zawieszenia ich działalności. Pomoc finansowa udzielana jest w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych. Maksymalna wysokość świadczenia udzielonego ze środków PFRON w ramach Modułu III programu wynosiła **500 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną**, z tym że okres, na jaki może zostać przyznane świadczenie, nie może być dłuższy niż **5 miesięcy**. W każdym z wykazanych miesięcy musi wystąpić brak możliwości korzystania z opieki w placówce rehabilitacyjnej przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych, przy czym pod pojęciem „placówki rehabilitacyjnej” należy rozumieć placówkę, w której udzielane jest wsparcie osobom niepełnosprawnym świadczone w sposób ciągły (tzn. co najmniej 5 dni w tygodniu, przez co najmniej 10 miesięcy w roku).

„Pomoc finansowa w ramach Modułu III programu skierowana była do osób niepełnosprawnych, które są lub były w okresie od 9 marca 2020 roku:

- 1) uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej;
- 2) uczestnikami środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.);
- 3) podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.);
- 4) podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, z późn. zm.);
- 5) uczestnikami programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne;
- 6) pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra

Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013 r. poz. 529);

- 7) pełnoletnimi (od 18 do 24 roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910);
- 8) pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) wychowankami ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910)**.

*wyciąg z programu PFRON

W 2020 roku wpłynęło do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie **366** wniosków o dofinansowanie w ramach w/w programu, w tym:

- **42** wnioski zostały odrzucone lub wycofane z powodu błędnego złożenia (pod względem miejsca zamieszkania) bądź niespełniania wymogów formalnych,
- **324** wnioski zostały pozytywnie ocenione i wypłacono dofinansowania na łączną kwotę **409 500 zł**.

Pomoc została udzielona **179** osobom niepełnosprawnym w wysokości od 500 zł do 2 500 zł w zależności od liczby miesięcy wskazanej we wnioskach.

VIII. POZYSKANE ŚRODKI FINANSOWE

Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19.

W dniu 20 lipca 2020 r. zawarto umowę na realizację projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pn. *Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19*.

Fundusze na realizację projektu pochodziły z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014 – 2020 – Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, Priorytet Inwestycyjny 9iv: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Środki finansowe pozyskane na realizację projektu przeznaczono na zakup:

- 1) wyposażenia na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania** – laptopów wraz z oprogramowaniem oraz myszy bezprzewodowych dla dzieci w wieku szkolnym znajdujących się w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 2) środków ochrony osobistej** w postaci maseczek ochronnych, rękawiczek jednorazowych oraz płynu dezynfekcyjnego dla wszystkich dzieci znajdujących się w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, rodziców zastępczych, opiekunów i osób współgospodarujących,
- 3) wyposażenia miejsc kwarantanny /izolacji** utworzonych w związku z rozprzestrzenianiem się Covid – 19 dla dzieci z pieczy zastępczej – lampy biobójcze, termometry bezdotykowe, przyłbice ochronne, maty dekontaminacyjne,

dozowniki do płynu dezynfekcyjnego, kombinezony ochronne jednorazowe, kombinezony ochronne wielorazowe, fartuchy ochronne.

Projekt skierowany był do wszystkich podmiotów pieczy zastępczej, w których 459 osób uzyskało wsparcie w postaci środków ochrony osobistej, w tym 159 dzieci objętych obowiązkiem nauczania zdalnego dodatkowo otrzymało laptopy z oprogramowaniem oraz bezprzewodowe myszy komputerowe.

Tabela 35. Liczba podmiotów pieczy zastępczej objętych wsparciem w ramach projektu

Rodzaj podmiotu pieczy zastępczej	Liczba
rodziny zastępcze spokrewnione	66
rodziny zastępcze niezawodowe	39
rodziny zastępcze zawodowe	5
rodzinne domy dziecka	2
placówki opiekuńczo-wychowawcze	3
Łącznie liczba podmiotów objętych wsparciem	115

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36. Poniesione wydatki oraz ilość zakupionych produktów na potrzeby realizacji projektu

1	Sprzęt i oprogramowanie na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania	ilość	x
	laptop	159	623 280,00
	Mysz komputerowa bezprzewodowa	159	12 720,00
ogółem		x	636 000,00
2.	Środki ochrony indywidualnej	x	x
	maseczki	9 330	9 330,00
	rękawiczki	25 450	22 905,00
	środki dezynfekcyjne	3 300	34 320,00
ogółem		x	66 555,00
3.	Wyposażenie do organizacji miejsc kwarantanny / izolacji dla dzieci	x	x
	lampa biobójcza	3	8 595,00
	termometr bezdotykowy	3	405,12
	maty dekontaminacyjne	16	1 682,88
	kombinezony ochronne jednorazowe	90	1 980,00
	kombinezony ochronne wielorazowe	9	585,00
	przyłbica ochronna	6	102,00
	dozownik do płynu dezynfekcyjnego	3	450,00
	fartuchy ochronne jednorazowe	150	1 200,00
ogółem		x	15 000,00

Źródło: opracowanie własne

Łącznie na potrzeby projektu wydatkowano kwotę 714 083,17 zł. Projekt realizowany był do 30 listopada 2020 r.

Program „Opieka wytchnieniowa - edycja 2020”

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim w 2020 roku realizowało Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020 Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej współfinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego zgodnie z Umową nr 20/2020/OW zawartą w dniu 25 czerwca 2020 roku pomiędzy Wojewodą Mazowieckim a Powiatem Warszawskim Zachodnim.

Program realizowany był w formie usług opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniami równoważnymi, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki. Celem programu było podniesienie poziomu kompetencji dotyczących wsparcia osoby niepełnosprawnej za sprawą nauki technik wspomagania, pielęgnacji, prowadzenia działań rehabilitacyjnych w warunkach domowych oraz społecznych aspektów, w tym zagadnienia profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

W ramach usług opieki wytchnieniowej wsparciem zostało objętych **15 rodzin** z dziećmi/osobami niepełnosprawnymi, w tym:

- 5 rodzin (członkowie rodziny lub opiekunowie sprawującym bezpośrednią opiekę) z dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- 10 rodzin (członkowie rodziny lub opiekunowie sprawującym bezpośrednią opiekę) z osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi.

Każda rodzina skorzystała z 40 godzin zegarowych poradnictwa/nauki, przy czym ilość godzin poszczególnych porad/nauki ustalana była z adresatami programu, w zależności od potrzeb wskazanych w Karcie zgłoszenia do programu. Usługi opieki wytchnieniowej były przeprowadzane w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej/niepełnosprawnej.

Łączna liczba godzin zrealizowanych w ramach programu usług wyniosła **600** godzin zegarowych.

Całkowity koszt usług opieki wytchnieniowej w ramach realizowanego programu wyniósł **89 400 zł**, w tym:

- **71 520 zł** stanowiły środki Funduszu solidarnościowego
- **17 880 zł** stanowiły środki własne Powiatu.

IX. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2021 ROK

1. Umożliwienie realizacji zadań PCPR poprzez zapewnienie finansowania na odpowiadającym potrzebom poziomie.
2. Rozwój sieci współpracy PCPR z jednostkami i instytucjami realizującymi swoje zadania w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, nakierowanymi na pomoc innym ludziom w wychodzeniu z trudnej sytuacji życiowej bądź też umocnieniu ich samodzielności.
3. Kontynuowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i uaktualniania wiedzy w oparciu o zmieniające się przepisy wykonawcze.
4. Rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego o specjalistów takich jak psychiatrą dziecięcy czy mediator w celu zapobiegania kryzysom rodzinnym lub rozwiązywania trudności pojawiających się w rodzinach.
5. Utrzymanie standardów w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia dziennego na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.
6. Zwiększenie budżetu PFRON w celu możliwości realizacji zadań.
7. Realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.
8. Pozyskiwanie środków zewnętrznych.

X. DZIAŁANIA DODATKOWE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

a. Szkolenia dla pracowników PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim jest instytucją dbającą o swoich pracowników, a tym samym zależy jej na jak najwyższej jakości wykonywanych działań.

Takie podejście skutkuje m.in. ciągłym podnoszeniem kwalifikacji i umiejętności przez pracowników PCPR. W roku 2020 pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wzięli udział w następujących szkoleniach (szkolenia dla pracowników zespołu rodzinnej pieczy zastępczej zostały przedstawione w rozdziale I). Większość szkoleń została współfinansowana z Krajowego Funduszu Szkoleniowego przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.

- Zamknięcie ksiąg rachunkowych za 2019 rok (2 os.),
- Zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- Spotkanie informacyjno – konsultacyjne „Aktywny Samorząd” (2 os.),
- Przygotowanie pedagogiczne dla nauczycieli przedmiotów lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu,
- XV Ogólnopolskie Forum PCPR „Zawsze z Rodziną” (2 os.),
- Bezpieczeństwo pracowników PCPR (9os.),
- Warsztaty WTZ i zajęcia klubowe jako element powiatowego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych (2 os.),
- Przygotowanie i obsługa szablonów i wydruków w Pomost STD,
- Lista płac w 2021r. Zmiany oraz problemy bieżące,
- Organizacja Pomocy Społecznej.

b. Program Aktywności Lokalnej

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej w roku 2020 była możliwa dzięki zaangażowaniu i współpracy pracowników PCPR, Domu Pomocy Społecznej w Sadowej i w Bramkach, Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu i Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sadowej.

W placówkach: dps. śds, wtz miała miejsce integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. Za każdym razem jest to próba ukazania, że osoby z niepełnosprawnościami są pełnoprawnymi członkami społeczeństwa.

W roku 2020 realizacja Programu Aktywności Lokalnej była bardzo mocno ograniczona ze względu na panującą w kraju sytuację pandemiczną. Dla każdego z realizatorów najważniejsze jest zdrowie podopiecznych.

XI. PODZIĘKOWANIA ZA WSPÓŁPRACĘ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim kontynuuje współdziałanie ze wszystkimi służbami i jednostkami, które działają na rzecz poprawy jakości życia drugiego człowieka i składa wszystkim podmiotom serdeczne podziękowania za dotychczasową współpracę.

Opracował: Zespół pracowników PCPR

Zatwierdziła: Barbara Gębala – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie